

## NAUDINGOS NUORODOS

<a href="http://www.lrs.lt">www.lrs.lt</a>	Lietuvos Respublikos Seimas
<a href="http://www.lrv.lt">www.lrv.lt</a>	Lietuvos Respublikos Vyriausybė
<a href="http://www.urm.lt">www.urm.lt</a>	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija
<a href="http://www.tm.lt">www.tm.lt</a>	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
<a href="http://www.vrm.lt">www.vrm.lt</a>	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
<a href="http://www.socmin.lt">www.socmin.lt</a>	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
<a href="http://www.migracija.lt">www.migracija.lt</a>	Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos
<a href="http://www.policija.lt">www.policija.lt</a>	Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos
<a href="http://www.vlk.lt">www.vlk.lt</a>	Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos
<a href="http://www.vvspt.lt">www.vvspt.lt</a>	Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos
<a href="http://www.vvkt.lt">www.vvkt.lt</a>	Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos
<a href="http://www.cust.lt">www.cust.lt</a>	Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos
<a href="http://www.ivaikinimas.lt">www.ivaikinimas.lt</a>	Valstybinė vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
<a href="http://www.ldb.lt">www.ldb.lt</a>	Lietuvos darbo birža
<a href="http://www.sodra.lt">www.sodra.lt</a>	Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
<a href="http://www.vilnius.lt">www.vilnius.lt</a>	Vilniaus miesto savivaldybė



VYKSTANTIEMS Į UŽSIENĮ ➔

<b>KĄ GALI IR KO NEGALI KONSULINIAI PAREIGŪNAI</b>	3
<b>PATARIMAI PRADEDANTIEMS KELIONĖ</b>	7
<b>ASMENS DOKUMENTAI IR JŲ GALIOJIMAS UŽSIENYJE</b>	9
PASAS	9
ASMENS TAPATYBĖS KORTELĖ	11
<b>VIZOS</b>	13
<b>PINIGINĖS LĖŠOS KELIONĖJE</b>	15
<b>INFORMACIJA DĖL SVEIKATOS</b>	16
KELIAUTOJAMS REKOMENDUOJAMI SKIEPAI	16
SVEIKATOS DRAUDIMAS	17
EUROPOS SVEIKATOS DRAUDIMO KORTELĖ	18
VAISTINIŲ PREPARATŲ VEŽIMAS PER SIENĄ	19
<b>KELIŲ Į UŽSIENĮ SU VAIKAIS</b>	22
<b>SAUGUMO PRIEMONĖS KELIONĖJE</b>	24
VIETOS ĮSTATYMŲ IR PAPROČIŲ LAIKYMASIS	24
SAUGUMAS GATVĖSE, VIEŠOSIOSE VIETOSE IR VIEŠBUČIUOSE	25
SAUGUMAS VIEŠAJAME TRANSPORTE	25
KAIP IŠVENGTI TEISINIŲ NEMALONUMŲ	26
KELIŲ EISMO TAISYKLIŲ LAIKYMASIS	27
<b>KONSULINĖ REGISTRACIJA DIPLOMATINĖSE ATSTOVYBĖSE</b>	30
<b>KONSULINĖ PAGALBA</b>	31
PAGALBA PRARADUS DOKUMENTUS	31
<i>Pagalba praradus pasą ar asmens tapatybės kortelę</i>	31
<i>Pagalba praradus vairuotojo pažymėjimą ar transporto priemonės registracijos liudijimą</i>	33
PAGALBA MIRTIES ATVEJU	34
PAGALBA SUSIDŪRUS SU TEISĖSAUGOS INSTITUCIJOMIS	38
PAGALBA NUSIKALTIMŲ AUKOMS	42
<i>Pagalba prekybos žmonėmis aukoms</i>	44

MATERIALINĖ PAGALBA	47
<b>KITA KONSULINĖ INFORMACIJA</b>	49
SANTUOKOS SUDARYMAS UŽSIENYJE	49
VAIKO GIMIMAS UŽSIENYJE	50
DOKUMENTŲ LEGALIZAVIMAS	51
<i>Lietuvoje išduoti dokumentai, pateikiami užsienio valstybėse</i>	51
<i>Užsienio valstybėse išduoti dokumentai, pateikiami Lietuvoje</i>	54
DIPLOMATINIŲ ATSTOVYBIŲ IR KONSULINIŲ ĮSTAIGŲ ATLIEKAMI	
NOTARINIAI VEIKSMAI	55
GYVENAMOSIOS VIETOS UŽSIENYJE DEKLARAVIMAS	57
<b>PATARIMAI GRĮŽTANTIEMS IŠ UŽSIENIO</b>	58
<b>LIETUVOS RESPUBLIKOS DIPLOMATINĖS ATSTOVYBĖS IR KONSULINĖS ĮSTAIGOS</b>	60

## KĄ GALI IR KO NEGALI KONSULINIAI PAREIGŪNAI

Lietuvos Respublikos konsuliniai pareigūnai yra visada pasiruošę padėti Lietuvos Respublikos piliečiams, esantiems užsienio valstybėse. Mūsų tikslas – suteikti veiksmingą pagalbą laiku, savo darbą atlikti atsakingai ir sąžiningai. Tačiau asmenys, kurie kreipiasi į konsulinius pareigūnus, turi žinoti, kad Lietuvos konsuliniai pareigūnai privalo laikytis konfidencialumo reikalavimų dėl asmeninės informacijos teikimo. Be to, būtina prisiminti, kad konsulinis pareigūnas ne visada gali padėti. Jo veikla yra reglamentuota Lietuvos Respublikos teisės aktuose ir tarptautinėse sutartyse. Pareigūnai gali atlikti tik tai, kas numatyta jų kompetenciją nustatančiuose teisės aktuose. Veiksmų, nenumatytų konsulinių pareigūnų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, atlikimas yra neteisėtas. Todėl prieš vykdami į užsienį arba būdami užsienio valstybėje ir norėdami kreiptis į Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulines įstaigas, Jūs privalote žinoti, ką gali ir ko negali konsuliniai pareigūnai.

### Konsuliniai pareigūnai gali:

- išduoti asmens grįžimo pažymėjimą, užsienyje praradus pasą ar kitą asmens tapatybės dokumentą;
- išduoti atitinkamas pažymas, užsienyje praradus vairuotojo pažymėjimą ar transporto priemonės registravimo liudijimą;
- priimti prašymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės;
- priimti prašymus Lietuvos Respublikos pasui išduoti ar pakeisti;
- priimti gyvenamosios vietos deklaracijas iš piliečių, išvykusių iš Lietuvos ilgesniam nei 6 mėnesių laikotarpiui, jei tai nebuvo padaryta Lietuvoje;
- priimti Lietuvos Respublikos piliečių prašymus pakeisti, ištaisyti ir papildyti civilinės būklės aktų įrašus, įregistruoti Lietuvoje civilinės būklės aktus, atliktus užsienio valstybėje;
- tarpininkauti dėl archyvinių pažymų gavimo;
- tarpininkauti dėl teistumo (neteistumo) pažymų gavimo;
- išduoti teisės aktų numatytas konsulines pažymas;
- atlikti kai kuriuos notarinius veiksmus Lietuvos Respublikos piliečiams;

## gali

- atlikti konsulinį dokumentų legalizavimą;
- tvarkyti užsienyje gyvenančių Lietuvos Respublikos piliečių karinę įskaitą;
- suteikti informaciją ir išduoti leidimus dėl mirusiojo palaikų parvežimo į Lietuvą;
- užsienyje praradus pinigus, suteikti informaciją, kokias skubiausias būdais Jūsų artimieji Lietuvoje gali pervesti Jums pinigus į užsienio valstybę;
- išimtiniais atvejais, kai nėra jokių galimybių nukentėjusiam piliečiui gauti pagalbos iš kitų šaltinių, tarpininkauti gaunant materialinę pagalbą iš valstybės biudžeto po to, kai asmuo, kuriam ši pagalba teikiama, pasirašys raštišką įsipareigojimą ją grąžinti grįžus į Lietuvą;
- esant pagrįstam būtinumui, susitikti su sulaikytais Lietuvos Respublikos piliečiais ir jų prašymu aplankyti juos įkalinimo vietose;
- reikalauti, kad užsienyje suimty ar nuteistų Lietuvos Respublikos piliečių atžvilgiu būtų laikomasi tos užsienio valstybės teisės aktų ir tarptautinių sutarčių;
- per rinkimus sudaryti galimybę Lietuvos Respublikos piliečiams balsuoti diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose;
- išduoti Šengeno ir Lietuvos Respublikos vizas užsienio valstybių piliečiams;
- priimti užsienio valstybių piliečių prašymus dėl leidimo laikinai gyventi Lietuvoje.

4

## Konsuliniai pareigūnai negali:

- vykdyti kelionių agentūrų, vertėjų ar gidų funkcijų;
- teikti laidojimo bendrovių paslaugų;
- teikti banko ar pašto paslaugų;
- tarpininkauti dėl įsidarbinimo užsienio valstybėse, dėl užsienio valstybių vizų, leidimų gyventi ar dirbti jose gavimo;
- aprūpinti nakvyne ar suteikti kitokią gyvenamąją patalpą;
- užtikrinti gydymo ar įkalinimo įstaigose geresnį aptarnavimą, nei jis teikiamas tos šalies piliečiams;
- iš savo asmeninių lėšų ar biudžeto skolinti ar kitaip duoti pinigų, samdyti advokatą, apmokėti ligininės, viešbučio ir kitokias sąskaitas;
- būti Jūsų teisiniu gynėju teisme;
- daryti įtaką ar kaip nors kitaip kištis į užsienio valstybės teisės saugos ir kitų institucijų darbą.

Konsulinis pareigūnas gali teisėtai atsisakyti atlikti konsulinės funkcijas, kai asmuo prašo atlikti funkcijas, kurių atlikti konsuliniam pareigūnui nepriklauso, ar nepateikia reikalingų dokumentų, arba yra nepatenkinamos sąlygos, būtinos konsulinei funkcijai atlikti, pavyzdžiui, asmuo nesutinka mokėti konsulinio mokesčio. Tai pat kai asmuo, kuris kreipiasi, yra apsvaigęs nuo alkoholio, narkotikų, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų, veiksmu, žodžiu arba raštu rodo nepagarbą Lietuvos valstybei ar savo funkcijas atliekančiam konsuliniam pareigūnui.

Lietuvos Respublikos piliečiai, esatys užsienio valstybėje, kurioje nėra Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos, prireikus konsulinės pagalbos gali kreiptis į kitos Europos Sąjungos valstybės narės diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą, kaip numatyta Europos Sąjungos teisės aktuose. Į Europos Sąjungos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą galite kreiptis, jei:

- pametėte pasą ar jis buvo pavogtas;
- Jūsų kelionę sutrikdė nelaimingas atsitikimas ar atsirado rimtų sveikatos sutrikimų;
- Jums reikia pagalbos grįžti į Lietuvą;
- Jus sulaikė policija, buvote suimtas;
- tapote smurto auka.

Būdamas Europos Sąjungos piliečiu, galite tikėtis, kad kitos Europos Sąjungos šalies diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga:

- išduos Jums laikiną kelionės dokumentą;
- Jūsų pageidavimu susisieks su Jūsų giminėmis, artimaisiais Lietuvoje ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija;
- jei įmanoma, Jus lankys ir suteiks reikiamą informaciją, kur gauti teisiinių konsultacijų ir atitinkamą medicinos pagalbą;
- kreipsis į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją imtis Jums evakuoti ar grįžti į Lietuvos Respubliką būtinų priemonių.

*Atminkite, kad kai kurios diplomatinės atstovybės ar konsulinių įstaigų paslaugos yra mokamos.*

5

Europos Sąjungos valstybės diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga **atsisakys** Jums suteikti pagalbą, jei kreipsitės dėl:

- Jūsų sąskaitų (teisininko, ligoninės, viešbučio, restorano ir pan.) apmokėjimo;
- mokėjimo už bilietus ar jų užsakymo;
- turistinės informacijos suteikimo;
- teisinės pagalbos ir atstovavimo vykstant teisminiam nagrinėjimui.

Jei Jums būnant užsienio valstybėje pablogėja vidaus padėtis arba kyla stichinė nelaimė, o Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos toje valstybėje nėra, praneškite Europos Sąjungos valstybės diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai, kad esate toje šalyje, klausykite jų patarimų ir vadovaukitės jų nurodymais.

Jei užsienio valstybėje nėra Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos, Lietuvos Respublikos piliečiai, esant būtinybei, gali kreiptis į Lietuvos Respublikos garbės konsulus. Tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad garbės konsulų funkcijos yra ribotos ir jie negali atlikti tų pačių funkcijų, kaip kiti Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose dirbantys konsuliniai pareigūnai. Garbės konsulas gali suteikti informaciją, padėti susisiekti su artimaisiais Lietuvoje ir su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija, tarpininkauti bendraujant su užsienio valstybės institucijomis ir pareigūnais. Tik **išimtiniais** atvejais **kai kurie** garbės konsulai gali būti įgalioti atlikti ir kitas funkcijas (išduoti kelionės dokumentus, atlikti notariusius veiksmus ir pan.).

## PATARIMAI PRADEDANTIEMS KELIONĘ

Kiekvienais metais tūkstančiai Lietuvos Respublikos piliečių vyksta į užsienio valstybes. Kelionių tikslai būna įvairūs – vieni vyksta į užsienio valstybes darbo ar verslo reikalais, kiti – aplankyti draugų ar giminaičių. Dažnos ir turistinės bei pažintinės kelionės. Dažniausiai kelionės būna trumpalaikės, tačiau neretai piliečiai užsienyje gyvena keletą mėnesių ar net metų. Deja, ne visos kelionės būna sėkmingos. Būnant užsienio valstybėje, gali įvykti nelaimingas atsitikimas, kilti sveikatos problemų, atsirasti kalbinių, kultūrinių sunkumų ar teisinių nemalonių. Dažnai tai būna nedidelės problemos, kurias keliaujantysis gali išspręsti savo jėgomis, jei į kelionę jis išvyksta tinkamai pasiruošęs. Šiame leidinyje Jūs rasite keletą pagrindinių praktinių patarimų – ko reikėtų nepamiršti prieš išvykstant. Patartina šį leidinį turėti visos Jūsų kelionės metu, nes jame galėsite rasti naudingų patarimų kaip elgtis tam tikrose situacijose, ir kontaktinę atstovybių informaciją, kuri bus naudinga atsitikus nelaimėi. Planuokite savo kelionę ir jai tinkamai pasiruoškite, tik taip Jūs sumažinsite riziką ir išvengsite daugelio nemalonių.

**Susirinkite informaciją apie šalį, į kurią vykstate.** Pasaulyje yra įvairių valstybių ir regionų, kurie skiriasi savo politine, ekonomine, kultūrine aplinka. Prieš kelionę pasidomėkite šalimi, į kurią vykstate. Pirmiausia patariame aplankyti Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos interneto svetainę [www.urm.lt](http://www.urm.lt). Šioje svetainėje galima rasti nuolat atnaujintą konsulinę informaciją. Skiltyje „Patarimai keliaujantiems“ galima rasti valstybių, į kurias Lietuvos Respublikos piliečiams nerekomenduojama vykti, ir valstybių, į kurias vykstant Lietuvos Respublikos piliečiams rekomenduojama imtis ypatingų saugumo priemonių, sąrašus. Šią informaciją taip pat galite gauti paskambinus konsulinės informacijos telefonu (8~5) 236 2400. Atsiminkite, kad situacija valstybėje gali greitai keistis, pavyzdžiui, įvykus politiniam perversmui, kilus kariniam konfliktui arba didelio masto stichinei nelaimėi, todėl nuolat sekite informaciją apie valstybę, į kurią vykstate. Būtinai pasitikrinkite naujausią informaciją prieš pat kelionę internete arba konsulinės informacijos telefonu.

Tam, kad būtumėte pasirošę atsitikus nelaimei, visada prieš išvykdami į kelionę sužinokite artimiausios Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos adresą ir telefono numerį. Šią informaciją galite rasti šio leidinio priede, taip pat internete adresu [www.urm.lt](http://www.urm.lt) arba paskambinę telefonu (8–5) 236 2400.

Prieš kelionę pasidomėkite šalies, į kurią vykstate, papročiais ir teisės aktais. Perskaitykite kelionių po šalį vadovą ir paklauskite Jūsų kelionių agentūros ar kelionės vadovo apie galimus pavojus.

**Informuokite apie savo kelionę.** Rekomenduotina informuoti savo šeimą ar draugus apie tai, kur ir kada išvykstate. Informuokite savo šeimą ir artimuosius apie savo kelionės maršrutą, taip pat visus maršruto pasikeitimus Jums esant užsienyje. Ypač patartina susisiekti su artimaisiais, jei užsienio valstybėje, kurioje esate, įvyko stichinė nelaimė, karinis konfliktas ar kitaip pasikeitė situacija šalyje. Svarbu, kad Jūsų artimieji žinotų, kur Jūs esate ir kokios pagalbos Jums reikia. Jei pažadėjote savo artimiesiems paskambinti kelionės metu, reikėtų tai padaryti. Dažnai į diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigas kreipiasi artimieji, kurie ieško dingusių užsienyje savo šeimos narių, nes nesulaukė jų žadėto skambučio.

Jei užsienio valstybėje ketinate gyventi ilgiau, rekomenduojama užsiregistruoti artimiausioje Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje. *Plačiau apie tai skaitykite dalyje „Konsulinė registracija diplomatinėse atstovybėse“.*

#### **Prieš kelionę taip pat nepamirškite:**

- pasitikrinti savo paso galiojimo laiką;
- gauti vizą (jei vykstate į valstybę, į kurią vykstant Lietuvos piliečiams reikia vizų arba vykstate per tokią valstybę tranzitu);
- pasirūpinti vaikų dokumentais;
- pasitikrinti sveikatą, pasidomėti keliautojams rekomenduojamais skiepais;
- apsidrausti kelionės laikotarpiui savo sveikatą ir gyvybę;
- įsitikinti, kad tikrai rezervuoti bilietai ir viešbučiai. Planuodami kelionę visuomet numatykite, kad gali susidaryti spūstys ir vėluoti transporto priemonės.

## ASMENS DOKUMENTAI IR JŲ GALIOJIMAS UŽSIENYJE

### PASAS

Pasas yra pagrindinis asmens dokumentas, skirtas vykti į užsienio valstybes. Kai kuriais atvejais į užsienį galima vykti ir su asmens tapatybės kortele, tačiau tik į tas valstybes, su kuriomis Lietuvos Respublika yra sudariusi specialias sutartis ar susitarimus.

Prieš išvykdami į užsienį pasitikrinkite savo paso galiojimo laiką. Jei paso galiojimas baigiasi prieš 6 mėnesius iki Jūsų grįžimo į Lietuvą, susisiekite su valstybės, į kurią vykstate, diplomatine atstovybe ar konsuline įstaiga ir paprašykite informacijos apie šalies, į kurią vykstate, reikalavimus dėl paso galiojimo laiko. Atminkite, kad kai kurios užsienio valstybės reikalauja, kad įvažiuojančiojo į šalį asmens paso galiojimo laikas baigtųsi ne anksčiau kaip po 3 (ar net 6) mėnesių po kelionės pabaigos.

Pasas yra Jūsų tapatybę ir pilietybę patvirtinantis dokumentas, todėl būnant užsienio valstybėje jį reikia saugoti, nes paso praradimas gali sukelti daug nemalonumų. Pasu gali naudotis tik tas pilietis, kuriam pasas buvo išduotas. Paso pardavimas ar leidimas juo naudotis kitiems asmenims yra neteisėtas ir užtraukia teisinę atsakomybę.

Prieš išvykdami padarykite keletą savo paso ir kitų dokumentų (asmens tapatybės kortelės, vairuotojo pažymėjimo ir kt.) kopijų ir laikykite jas atskirai nuo originalų kelionės metu. Taip pat rekomenduojama palikti paso kopiją savo šeimos nariams. Pasiimkite su savimi keletą savo nuotraukų (35 × 45 mm dydžio, atitinkančių Jūsų amžių), tai gali padėti norint greičiau gauti kitą dokumentą ar išduoti naują pasą, jei senąjį prarasite.

Pasas išduodamas piliečiui, gyvenančiam Lietuvos Respublikoje arba užsienio valstybėse. Pasas gali būti išduotas piliečiui, nepaisant jo amžiaus.

Piliečiai, kurių gyvenamoji vieta pagal gyventojų registrą įrašyta (deklaruota) Lietuvos Respublikoje, dėl paso išdavimo ir keitimo kreipiasi

į savo gyvenamosios vietos migracijos tarnybą. Jeigu piliečio gyvenamoji vieta gyventojų registre neįrašyta ir pilietis negali nustatyti tvarka deklaruoti gyvenamosios vietos, pasą piliečio atskiru raštišku prašymu išduoda ir keičia migracijos tarnyba, kurios aptarnaujamoje teritorijoje pilietis gyvena.

Jeigu pilietis, gyvenantis užsienio valstybėje, yra deklaravęs gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, prašymą išduoti (pakeisti) pasą ir dokumentus dėl paso gavimo ar jo pakeitimo jis pateikia migracijos tarnybai, kurios aptarnaujamoje teritorijoje yra deklaravęs gyvenamąją vietą.

Pilietis, gyvenantis užsienio valstybėje, kuris nėra deklaravęs gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje arba kuris yra deklaravęs išvykimą iš Lietuvos Respublikos, dėl paso išdavimo ar keitimo turi kreiptis į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą užsienio valstybėje arba į Migracijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

Pasas keičiamas jeigu:

- pilietis pakeičia vardą, pavardę, gimimo datą, gimimo vietą, asmens kodą;
- pasas tapo netinkamas naudoti;
- pase yra netiksliai įrašų;
- išnaudoti vizoms skirti lapai;
- pasibaigęs paso galiojimo laikas;
- to pageidauja pilietis.

Prieš kreipiantis į diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą dėl paso išdavimo ar keitimo, rekomenduotina iš anksto pasidomėti, kokius dokumentus reikia pateikti. Šią informaciją galite rasti Užsienio reikalų ministerijos interneto puslapyje [www.urm.lt](http://www.urm.lt), diplomatinų atstovybių tinklalapiuose, paskambinę tos atstovybės, į kurią planuojate kreiptis, telefonu (žr. priedą) arba konsulinės informacijos telefonu (8 ~ 5) 236 2400.

Jei pasą pilietis prarado užsienio valstybėje, tai apie paso praradimą laisvos formos raštišku pranešimu jis turi informuoti diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą. Ši informacija nedelsiant perduodama Migra-

cijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos. Migracijos departamentas prarastą pasą skelbia negaliojančiu.

Jei pasas prarandamas, tampa netinkamas naudoti ar pasibaigia jo galiojimo laikas, piliečiui, laikinai esančiam užsienio valstybėje, Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybė arba konsulinė įstaiga gali išduoti dokumentą, leidžiantį grįžti į Lietuvos Respubliką – Asmens grįžimo pažymėjimą – jeigu pilietis neturi kito galiojančio kelionės dokumento. *Plačiau apie skaitytę dalyje „Konsulinė pagalba praradus dokumentus“.*

### ASMENS TAPATYBĖS KORTELĖ

Asmens tapatybės kortelė yra pagrindinis Lietuvos Respublikos piliečio asmens dokumentas, patvirtinantis jo asmens tapatybę ir pilietybę, **skirtas naudoti Lietuvos Respublikoje.**

Asmens tapatybės kortelė gali būti naudojama vykti į užsienio valstybes, tačiau tik tais atvejais, kai tai numatyta tarptautinėse sutartyse ir susitarimuose. Europos Sąjungos šalių tapatybės kortelių galiojimas kelionėms po Europos Sąjungos šalis nustatytas Europos Tarybos direktyvomis. Šiuo metu su Lietuvos Respublikoje išduota asmens tapatybės kortele galima vykti į Europos Sąjungos valstybes, taip pat ir į Juodkalnijos Respubliką, Kroatijos Respubliką, San Marino Respubliką, Norvegijos Karalystę ir Šveicarijos Konfederaciją\*. Vykstant į kitas užsienio valstybes nepamirškite su savimi pasiimti paso.

Visoms valstybėms, kurių asmens tapatybės kortele Lietuvos Respublika pripažįsta galiojančiomis kelionėms, yra pateikti Lietuvos išduodamų asmens tapatybės kortelių pavyzdžiai.

Asmens tapatybės kortelės išduodamos ir keičiamos tik Lietuvoje. Per Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybes ar konsulines įstaigas asmens tapatybės kortelės neišduodamos ir nekeičiamos.

Dėl asmens tapatybės kortelės išdavimo ir keitimo pilietis turi kreiptis į migracijos tarnybą pagal gyventojų registre įrašytą piliečio gyvenamąją

\* 2007-12-06 informacija

vietą Lietuvos Respublikoje. Jeigu gyventojų registre neįrašyta (nedeclaruota) piliečio gyvenamoji vieta ir pilietis negali nustatyti tvarka deklaruoti gyvenamosios vietos, asmens tapatybės kortelę piliečio atskiru raštišku prašymu išduoda ir keičia migracijos tarnyba, kurios aptarnaujamoje teritorijoje pilietis gyvena.

Jei asmens tapatybės kortelė yra prarasta, tampa netinkama naudoti ar pasibaigia jos galiojimo laikas, piliečiui laikinai esant užsienio valstybėje, Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga užsienio valstybėje gali išduoti dokumentą, leidžiantį grįžti į Lietuvos Respubliką, jeigu pilietis neturi kito galiojančio dokumento. *Plačiau apie tai skaitykite dalyje „Konsulinė pagalba praradus dokumentus“.*

## VIZOS

Lietuvos Respublikos piliečiams, vykstantiems į kai kurias užsienio valstybes, reikia vizų. Dėl vizų reikalavimų reikia kreiptis į kelionę organizuojančią turistinę firmą arba į valstybės, į kurią vykstate, diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą. Bendrą informaciją, apie užsienio valstybių vizas galima sužinoti ir paskambinus konsulinės informacijos telefonu (8 ~ 5) 236 2400, tačiau **tikslią informaciją Jums gali suteikti tik valstybės, į kurią vykstate, diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga.** Deja, ne visos valstybės turi diplomatinės atstovybes ar konsulines įstaigas Lietuvoje. Kartais dėl užsienio valstybės vizos gali tekti kreiptis į tos valstybės atstovybę, esančią kitoje valstybėje. Informaciją apie užsienio valstybių diplomatinės atstovybes ir konsulines įstaigas bei jų kontaktus galima rasti Užsienio reikalų ministerijos interneto puslapyje [www.urm.lt](http://www.urm.lt) arba sužinoti paskambinus konsulinės informacijos telefonu (8~5) 236 2400. Informaciją dėl vizų reikia pradėti rinkti iš anksto, nes kai kurių valstybių vizų gavimas gali trukti keletą savaičių ar ilgiau.

Gali neužtekti vien vizos tam, kad būtų leista kirsti užsienio valstybės sieną. Galutinį sprendimą dėl leidimo atvykti į šalį priima užsienio valstybės pasienio kontrolės punkto pareigūnai, įvertinę visus Jūsų pateiktus dokumentus. Kartais gali būti papildomai reikalaujama įrodyti, kad asmuo turi pakankamai piniginių lėšų savo buvimo šalyje išlaidoms padengti. Kai kuriose valstybėse leidžiama kirsti sieną tik tada, kai asmuo pateikia dokumentus, įrodančius, kad jis išvyks iš tos valstybės. Reikia būti pasiruošus parodyti savo atgalinius lėktuvo bilietus arba kelionės bilietus į kitą valstybę, ar vizas, kurios įrodo, kad Jūs tęsite savo kelionę.

Pasidomėkite diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje atstovybėje, Jums išdavusioje vizą, apie vizos galiojimo laiką, vizų taisykles ir apribojimus. Pasidomėkite, ar galite dirbti turėdami vizą, kiek kartų galite kirsti valstybės sieną, kiek ilgai galite toje valstybėje pasilikti. Paklauskite dėl vizos pratęsimo tvarkos, ar tos valstybės teisės aktai numato vizų pratęsimo galimybę, jei taip, kur reikėtų kreiptis šiuo klausimu.



Nepamirškite tranzitinių vizų, jei į Jūsų tikslo valstybę vykstate kirsdami kitų valstybių, į kurias vykstant Lietuvos Respublikos piliečiams reikia vizų, teritoriją arba Jūsų kelionėje yra numatyta persėsti kitos užsienio valstybės oro uoste. Pavyzdžiui, vykstant į Rusijos Federaciją per Baltarusijos Respublikos teritoriją, būtina pasirūpinti ne tik Rusijos Federacijos viza, bet ir Baltarusijos Respublikos viza.

Iš užsienio valstybės reikia išvykti vizos galiojimo laikotarpiu. Praleidus vizos galiojimo terminą, kai kurios valstybės gali neleisti išvykti, kol nepratęsite vizos. Jums gali tekti mokėti baudą arba gali būti pritaikytos kitos teisinės sankcijos. Svarbu žinoti, kad vieną kartą pažeidus vizų režimą, antrą kartą atvykti į tą pačią užsienio valstybę Jums gali būti nebeleista.

Jei užsienio valstybėje praradote savo pasą, kuriame buvo viza ir Jums Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje buvo išduotas asmens grįžimo pažymėjimas ar naujas pasas, pasidomėkite, ar pagal tos užsienio valstybės, kurioje esate, teisės aktų reikalavimus Jums nereikia kreiptis dėl naujos vizos išdavimo. Pavyzdžiui, praradus pasą Rusijos Federacijoje ir Lietuvos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje gavus asmens grįžimo pažymėjimą, privaloma nuvykti į Rusijos Federacijos teritorinį migracijos skyrių dėl išvažiujamosios vizos gavimo. Neturint išvažiujamosios vizos ir bandant pervažiuoti valstybinę Rusijos sieną, Rusijos Federacijos pasieniečiai nubaus už senos režimo pažeidimą.

Sąrašą valstybių, į kurias Lietuvos Respublikos piliečiai gali vykti be vizų, galite rasti Užsienio reikalų ministerijos interneto puslapyje [www.urm.lt](http://www.urm.lt). Svarbu žinoti, kad ši informacija kinta. Užsienio valstybė turi teisę vienašališkai panaikinti arba įvesti vizų režimą. Todėl prieš vykdam į užsienį pasitikrinkite šią informaciją nuolat atnaujinamame Užsienio reikalų ministerijos interneto puslapyje [www.urm.lt](http://www.urm.lt), konsulinės informacijos telefonu (8 ~ 5) 236 2400 arba užsienio valstybės, į kurią vykstate, diplomatinėje atstovybėje.

## PINIGINĖS LĖŠOS KELIONĖJE

Vykstant į užsienio valstybę svarbu su savimi turėti pakankamai piniginių lėšų kelionės išlaidoms padengti. Patartina pasiimti ne vien grynus pinigus, bet ir kredines ar debetines korteles, kelionės čekius. Vežtis į užsienį vien litų nepatartina, nes daugumoje valstybių juos iškeisti į užsienio valstybės valiutą gali būti labai sunku ar neįmanoma. Prieš išvykstant patariama susisiekti su banku ir pasikonsultuoti, kokią valiutą geriau vežtis į konkrečią šalį.

Visada patartina turėti nedidelę sumą tos valstybės, į kurią vykstama, valiutos, nebent vietinės valiutos importas laikomas nusikaltimu. Gali būti ribojamas įvežamų į šalį pinigų kiekis. Susisiekite su tos valstybės, į kurią vykstate, diplomatine atstovybe ar konsuline įstaiga dėl informacijos, susijusios su pinigų įvežimo į šalį, reglamentavimu.

Ne visose užsienio valstybėse galima laisvai naudotis kreditinėmis ar debetinėmis banko kortelėmis. Prieš vykstant į užsienį rekomenduojama pasikonsultuoti su banku, išdavusiu mokėjimo kortelę, dėl galimybės atsiskaitinėti ir naudotis ja užsienio valstybėse. Taip pat savo banke patartina sužinoti ir užsirašyti telefono numerį, kuriuo paskambinus galima užblokuoti savo kreditinės ar debetinės kortelės naudojimą tuo atveju, jei ji būtų prarasta. Šį telefono numerį rekomenduojama laikyti atskirai nuo banko kortelės. Visada prieš kelionę reikia įsitikinti, kad Jūsų banko kortelė galioja ir jos galiojimo laikas nepasibaigs kelionės metu. Pasikeisti banko kortelę, esant užsienio valstybėje, gali būti sudėtinga arba neįmanoma.

Dažnai užsienio kelionėje pririekia daugiau pinigų nei keliaujantieji planuoja. Net perkant kelionę per kelionių agentūrą dažnai gali tekti iš savo asmeninių lėšų padengti tam tikras išlaidas: muziejų, turistinių vietų lankymą, papildomą maitinimą ir pan. Prieš išvykstant rekomenduojama suplanuoti, iš kur būtų galima gauti papildomų piniginių lėšų, jei jų pritrūktų.

Nelaimės atveju, praradus visus pinigus ir neturint lėšų grįžti į Lietuvą, Lietuvos Respublikos piliečiai gali kreiptis į Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulines įstaigas užsienyje. *Plačiau apie tai skaitykite skyriuje „Konsulinė pagalba. Prireikus materialinės pagalbos“.*

## INFORMACIJA DĖL SVEIKATOS

Susirgimo kokia nors liga kelionės metu tikimybę lemia keletas veiksnių: Jūsų amžius ir lytis, sveikatos būklė prieš kelionę, imunitetas, kelionės trukmė, vietinės ligos ir t. t. Kelionėje galima užsikrėsti nuo kontaktų su gyvūnais, maisto, netinkamo vandens.

Rekomenduojama prieš keletą savaičių iki kelionės pasikonsultuoti su savo šeimos gydytoju apie Jūsų sveikatos būklę. Atsižvelgiant į individualias aplinkybes, Jūsų sveikatos būklę ir planuojamą kelionę, šeimos gydytojas gali rekomenduoti, kokių priemonių imtis siekiant sumažinti susirgimo riziką kelionės metu.

### KELIAUTOJAMS REKOMENDUOJAMI SKIEPAI

Viena efektyviausių profilaktikos priemonių nuo užkrečiamų ligų – skiepai. Prieš vykdamas į kelionę, kiekvienas žmogus turėtų sužinoti apie užkrečiamųjų ligų riziką ir galimas profilaktikos priemones. Pasiskiepijus tik po tam tikro laikotarpio susidaro imunitetas. Šis laikotarpis priklauso nuo šių dalykų: nuo kokios ligos skiepijama, kiek kartų reikia skiepyti, ar žmogus nuo šios ligos buvo skiepytas anksčiau. Todėl dėl skiepų į medikus reikia kreiptis likus 4–6 savaitėms iki kelionės. Skiepytis rekomenduojama atsižvelgiant į: kurią šalį keliaujama, kelionės trukmę, gyvenimo toje šalyje sąlygas, keliautojo amžių, sveikatos būklę, ankstesnius skiepus, skiepų kainą.

Privalomuosius skiepijimus reglamentuoja Pasaulio sveikatos organizacijos taisyklės.

Apie visus atliktus skiepus turėtų būti pažymėta Tarptautiniame skiepijimų sertifikate.

Daugiau informacijos apie užkrečiamąsias ligas, nuo kurių skiepijama bei šalių (teritorijų) ir išvykstantiems į jas rekomenduojamų / privalomų skiepų sąrašą galima rasti Valstybinės visuomenės sveikatos priežiūros tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos interneto puslapyje

[www.vvspt.lt](http://www.vvspt.lt) arba sužinoti paskambinus telefonu (8 ~ 5) 277 8036. Ši informacija taip pat pateikiama Pasaulio sveikatos organizacijos interneto puslapyje [www.who.int](http://www.who.int).

Šaltinis [www.vvspt.lt](http://www.vvspt.lt)

### SVEIKATOS DRAUDIMAS

Vykstant į užsienį, visada rekomenduojama įsigyti sveikatos draudimą, kuris padengtų visas medicinos pagalbos išlaidas, kurių gali prireikti kelionėje. Sveikatos draudimas yra svarbi investicija. Būdamas užsienio valstybėje ir neturėdamas sveikatos draudimo, Jūs galite patirti didelių finansinių išlaidų medicinos pagalbai apmokėti. Kai kurios ligoninės gali nepriimti sergančiųjų, jei jie neturi sveikatos draudimo ar negali sumokėti už savo gydymą.

Papildomą sveikatos draudimą ypač svarbu įsigyti asmenims, kurie vyksta į valstybes, kurios yra padidintos rizikos šalys, pavyzdžiui, kuriose vyksta kariniai konfliktai, didelė stichinių nelaimių tikimybė, plačiai paplitusios užkrečiamosios ligos ir pan. Dažnai keliautojai nori išbandyti naujas ir dažnai sveikatai pavojingas pramogas. Jei Jūs planuojate, pavyzdžiui, slidinėti, nardyti, kopti į kalnus, plaukti srauniomis upėmis, naudotis vandens motociklais ir pan., informuokite apie tai savo draudimo bendrovę ir įsitikinkite, kad Jūsų sveikatos draudimas padengs visas išlaidas medicinos pagalbai, kurios gali prireikti Jūsų kelionėje.

Sveikatos draudimo sutartį galima sudaryti su bet kuria draudimo įmone. Rekomenduojama, ypač vykstant į ilgą kelionę, įsitikinti, kad sveikatos draudimo sutartis garantuoja, kad bus apmokėtos visos būtinosios medicinos pagalbos išlaidos ir išlaidos, kurių gali atsirasti ryšium su grįžimu į tėvynę (medicininis transportavimas, įskaitant palydą medicų brigados, gydytojo) dėl sveikatos sutrikimo.

Rekomenduojama kelionės draudime numatyti ir išlaidų, susijusių su palaikų pervežimu į Lietuvą, apmokėjimą. Jei pilietis neturi draudimo, kuris apmokėtų palaikų pervežimo išlaidas, įvykus nelaimei palaikų pervežimu ir pervežimo išlaidų apmokėjimu turi pasirūpinti artimieji. Kadangi palaikų parvežimas iš užsienio, priklausomai nuo valstybės, gali

svyruoti nuo kelių iki kelių dešimčių tūkstančių litų, įvykus nelaimei žuvusio asmens artimieji gali patirti labai didelių materialinių išlaidų. Jei asmuo yra apsidraudęs, palaikų pervežimo organizavimu ir išlaidų apmokėjimu rūpinasi draudimo bendrovės.

Svarbu prieš kelionę informuoti savo artimuosius apie turimą draudimą ir draudimo bendrovę, kad, įvykus nelaimei, jie žinotų kur kreiptis.

## EUROPOS SVEIKATOS DRAUDIMO KORTELĖ

Asmenys, vykstantys į Europos Sąjungos valstybes, Norvegiją, Šveicariją, Lichtenšteiną ar Islandiją, turėtų įsigyti Europos sveikatos draudimo kortelę, suteikiančią teisę privalomuoju sveikatos draudimu apdraustiesiems asmenims šiose šalyse gauti sveikatos priežiūros paslaugas. Kortelė patvirtina apdraustųjų asmenų teisę į tokią medicinos pagalbą, kuri yra jiems būtina. Medicinos pagalba teikiama pagal tos šalies teisės aktus, atsižvelgiant į tai, kokių sveikatos apsaugos paslaugų asmeniui reikia ir kiek jis toje šalyje bus.

Kai laikinai būnant Europos Sąjungos šalyje piliečiui prireikia būtinosios medicinos pagalbos, jis gali kreiptis tiesiai į gydymo įstaigą ir pateikti Europos sveikatos draudimo kortelę. Ar pagalba yra būtina ir kokios jos reikia, sprendžia gydytojas. Europos Sąjungos teisės aktai suteikia teisę gauti būtinąją pagalbą kitų šalių valstybinės sveikatos apsaugos sistemose gydymo įstaigose. Už papildomas sveikatos priežiūros paslaugas arba už privačiai užsienio šalyse suteiktas gydymo paslaugas pacientas turės sumokėti pats. Nepadengiamos ir kelionės išlaidos, jei dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos užsienyje pacientui teks keliauti namo, bei mirusiojo palaikų parvežimas.

Besirengiantiems vykti į užsienį kortelės išduodamos teritorinėse ligonių kasose pateikus prašymą ir pasižadėjimą, kurių blankus galima rasti teritorinėse ligonių kasose bei Valstybinės ligonių kasos interneto svetainėje [www.vlk.lt](http://www.vlk.lt) ir teritorinių ligonių kasų interneto svetainėse. Prašymą galima pateikti pačiam ar per įgaliotąjį asmenį, paštu, faksu ir elektroniniu paštu. Kortelė išduodama nemokamai ne vėliau kaip per 14

kalendorinių dienų nuo prašymo pateikimo, pasirašius pasižadėjimą nedelsiant pranešti ją išdavusiai teritorinei ligonių kasai apie draudiminio statuso pasikeitimą ar kortelės praradimą. Pasibaigus jos galiojimo laikui draudžiamojam asmens prašymu kortelė keičiama nauja. Jei pasikeičia į šį dokumentą įrašyti asmens duomenys, nauja kortelė išduodama tik grąžinus teritorinei ligonių kasai senąją.

Informaciją apie būtinąją medicinos pagalbą Europos Sąjungos šalyje, Norvegijoje, Islandijoje, Lichtenšteine ir Šveicarijoje, kompetentingų įstaigų kontaktinius duomenis bei atsakymus į pagrindinius klausimus (pavyzdžiui, kaip gauti gydytojo paslaugas ar kokias medicinos pagalbą yra finansuojama ir pan.) galima rasti Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos interneto puslapyje [www.vlk.lt](http://www.vlk.lt) skyriuje „ES aktualijos“ pasirinkus konkrečios valstybės nuorodą.

*Šaltinis [www.vlk.lt](http://www.vlk.lt)*

## VAISTINIŲ PREPARATŲ VEŽIMAS PER SIENĄ

Jei vykdamas į užsienį ir su savimi vežatės vaistinių preparatų, visada turėkite recepto kopiją ar gydytojo pažymą. Sienos perėjimo punktu ir muitinės pareigūnai turi teisę reikalauti iš asmenų pateikti recepto kopiją ar gydytojo pažymą, patvirtinančią, kad jų vežami vaistiniai preparatai yra gydytojo paskirti, o vaistų kiekis yra reikalingas gydyti.

Gydytojo pažymoje turi būti nurodyta pažymos išdavimo data, asmens sveikatos priežiūros įstaigos pavadinimas ir adresas, paciento vardas ir pavardė, asmens kodas arba paso, asmens tapatybės kortelės ar kito asmens dokumento numeris, pacientą gydančio gydytojo vardas, pavardė, parašas ir įstaigos vadovo parašas; recepte ar jo kopijoje – recepto išdavimo data, asmens sveikatos priežiūros įstaigos pavadinimas ir adresas, paciento vardas ir pavardė, receptą išrašiusio gydytojo spaudas ir parašas. Taip pat turi būti nurodyta gydyti reikalingų vaistinių preparatų prekiniai ir bendriniai pavadinimai, farmacinė forma (tabletės, kapsulės, ampulės, tepalas ar kt.), stiprumas (miligramais, mililitrais ar kt.), dozuočių (tablečių, kapsulių, ampulių ar kt.) kiekis pakuotėje, vartojimo trukmė (dienų skaičius) ir dažnumas (kiek kartų per dieną), taip pat bendras vežamų vaistinių preparatų kiekis.

Sužinoti kokį kiekį preparato galima vežti per sieną ar siųsti (gauti) paštu ir pasitikrinti, ar vežamas produktas tikrai yra vaistinis preparatas, galima Valstybinės vaistų kontrolės tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos interneto tinklalapyje [www.vvkt.lt](http://www.vvkt.lt).

Vaistinius preparatus išvežant ar išsiunčiant paštu iš Lietuvos Respublikos, reikia laikytis priimančios valstybės vaistinių preparatų įvežimo reikalavimų, su kuriais galima susipažinti tų valstybių diplomatinėse atstovybėse ar konsulinėse įstaigose.

Atskirą kategoriją vaistų, kurių vežimas per sieną yra ypač kontroliuojamas, sudaro narkotiniai ir psichotropiniai vaistai. Gyventojai, veždamiesi narkotinius ar psichotropinius vaistus per Lietuvos Respublikos sieną (tiek išvykdami, tiek atvykdami), turi laikytis šių taisyklių:

- narkotinius ar psichotropinius vaistus vežtis tik asmeniui vartojimui sveikatos priežiūros tikslams;
- kartu su vaistais būtina turėti vežamų vaistų receptų kopijas (šių receptų kopijų Sveikatos apsaugos ministerijoje tvirtinti nereikia);
- turėti tik keliaujančio asmens vardą išrašytą receptą (recepto kopiją);
- nesivežti daugiau vaistų, negu nurodyta recepte (jo kopijoje);
- narkotinių vaistų vežtis ne ilgesniam kaip 7 dienų laikotarpiui;
- psichotropinių vaistų vežtis ne ilgesniam kaip 30 dienų laikotarpiui;
- vaistus laikyti originaliose pakuotėse (tokiose, kokiose vaistai pirkti vaistinėje).

Jeigu vaistų reikia ilgesniam gydymo kursui, siūlome kartu su savimi vežtis atitinkama užsienio kalba parašytą gydytojo pažymą apie ligą ir skiriamą gydymą, kad būtų galima kreiptis į užsienio šalies gydytojus, kurie išrašys reikalingų vaistų.

Narkotinių ir psichotropinių vaistų įvežimas yra kontroliuojamas visoje šalyse, tačiau vienodų tarptautinių kontrolės taisyklių nustatyta nėra. Kad nekiltų problemų dėl narkotinių ir psichotropinių vaistų įsivežimo asmeninėms reikmėms į kitą šalį, siūlome dėl šiems vaistams taikomų įsivežimo reikalavimų kreiptis į atitinkamos šalies diplomatinę atstovybę ir konsulinę įstaigą.

Kilus neaiškumų, informacijos dėl vaistų vežimosi per Lietuvos Respublikos sieną galima teirautis Valstybinėje vaistų kontrolės tarnyboje prie Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos šiais telefonais: (8 ~ 5) 261 6549, (8 ~ 5) 212 4059 arba rasti tarnybos interneto puslapyje [www.vvkt.lt](http://www.vvkt.lt).

## KELIONĖS Į UŽSIENĮ SU VAIKAIS

Vykstant į užsienio valstybes su Lietuvos Respublikoje gyvenančiais vaikais, neturinčiais 18 metų (išskyrus asmenis iki 18 metų, sudariusius santuoką, arba teismo tvarka pripažintus veiksniais – emancipuotus), svarbu turėti reikiamus ir galiojančius dokumentus.

Jei Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnams pateikiamas dokumentas, patvirtinantis, kad vaikas nuolatos gyvena užsienio valstybėje, kertant sieną užtenka pateikti vaiko asmens tapatybės dokumentą, papildomų pažymų ar vaiko tėvų sutikimų nereikia.

Visais atvejais, nesvarbu, ar vaikas vyksta į užsienio valstybę su abiem tėvais (itėviais) ar vienu iš jų, globėju (rūpintoju), įgaliotu atstovu ar vienas, vykstant per sieną pasienio kontrolės punkto pareigūnams būtina pateikti vaiko asmens tapatybės dokumentą – pasą arba asmens tapatybės kortelę. Atkreiptinas dėmesys, kad vaiko gimimo liudijimas nėra asmens tapatybės dokumentas, tinkamas keliauti į užsienį.

Papildomi dokumentai turi būti pateikti atsižvelgiant į tai, su kuo vaikas vyksta į užsienio valstybę:

- **Jei vaikas vyksta į užsienio valstybę su vienu iš tėvų**, pasienio kontrolės punkto pareigūnams reikia pateikti tik vaiko asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą. Antrojo iš vaiko tėvų rašytinio sutikimo pateikti nereikia. Tuo atveju, kai vaiko pavardė nesutampa su vieno iš tėvų, su kuriuo vaikas išvyksta į užsienio valstybę, pavarde, Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės punkto pareigūnų reikalavimu pateikiamas vaiko gimimo liudijimas.

- **Jei vaikas vyksta į užsienio valstybę su lydinčiu asmeniu**, kartu su asmens tapatybę patvirtinančiu dokumentu pasienio kontrolės punkto pareigūnams turi būti pateikiamas bent vieno iš vaiko tėvų arba globėjo (rūpintojo) rašytinis sutikimas, kad vaikas vyktų su jį lydinčiu asmeniu, ir šio sutikimo kopija. Sutikime parašo tikrumas turi būti paliudytas notaro arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūno, arba seniūno.

- **Jei vaikas vyksta į užsienio valstybę vienas**, kartu su asmens tapatybę patvirtinančiu dokumentu pasienio kontrolės punkto pareigūnams turi būti pateikiamas bent vieno iš vaiko tėvų arba globėjo (rūpintojo) rašytinis sutikimas, kad vaikas vyktų vienas, ir šio sutikimo kopija. Sutikime parašo tikrumas turi būti paliudytas notaro arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūno, arba seniūno.

- **Kai vaikas vyksta į užsienio valstybę su organizuota vaikų grupe į ekskursiją, turistinę kelionę ar kitas organizuotas keliones (su sporto, mokslo, meno ar kitais kolektyvais)**, kartu su asmens tapatybę patvirtinančiais dokumentais pasienio kontrolės punkto pareigūnų reikalavimu turi būti pateiktas kelionės organizatoriaus parašu ir antspaudu patvirtintas raštas, kuriame turi būti nurodytas išvykstančių vaikų ir juos lydinčių asmenų vardinis sąrašas, ir šio rašto kopija. Už šio sąrašo sudarymą atsakingas kelionės organizatorius. Vaiko duomenys į sąrašą gali būti įtraukiami tik gavus bent vieno iš vaiko tėvų arba globėjo (rūpintojo) rašytinį sutikimą. Sutikime parašo tikrumas turi būti paliudytas notaro arba Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūno, arba seniūno. Tėvų, globėjų (rūpintojų) sutikimus turi saugoti kelionės organizatorius.

Vaiko, kuriam yra nustatyta globa (rūpyba), globėjas (rūpintojas), vaikų globos (rūpybos) institucijos vadovas ar jo įgaliotas atstovas, likus ne mažiau kaip 3 dienoms iki numatyto vaiko laikino išvykimo į užsienio valstybę, privalo raštu informuoti savivaldybės vaiko teisių apsaugos tarnybą (skyrių) apie numatomą laikiną vaiko išvykimą į užsienio valstybę, nurodydamas kelionės tikslą, trukmę ir šalį, į kurią vykstama.

Vaiko, kuris yra Lietuvos Respublikos pilietis, grįžimui į Lietuvos Respubliką reikia tik asmens tapatybės dokumento (paso arba asmens tapatybės kortelės), papildomų sutikimų ar kitų dokumentų pateikti nereikia, nesvarbu, su kuo jis grįžta.

### VIETOS ĮSTATYMŲ IR PAPROČIŲ LAIKYMASIS

Keliaujant po užsienio valstybes svarbu laikytis tos šalies tradicijų ir papročių. Gerbkite tos šalies įstatymus, religiją, kultūrą, klasinę struktūrą ir ekonominę situaciją. Diskretiškai reikškite savo pažiūras apie šalies religines ar kultūrines tradicijas, ypač kai lankysitės vietovėse, turinčiose religinę reikšmę, turguose ar kaimo vietovėse. Nors galite nepritari ti tam tikroms tos šalies tradicijoms, visada svarbu atsiminti, kad esate tik svečias toje šalyje, pagarbiai susilaikykite nuo kritiškų komentarų. Ne visų kultūrų asmenys kritiką supranta teisingai ir gali tai įvertinti kaip didelį įžeidimą ar pašaipą. Kai kuriose valstybėse bausmės už vietinių papročių nesilaikymą gali būti labai griežtos.

Ypač pagarbiai reikėtų elgtis lankantis šventyklose, bažnyčiose, sinagogose ir kitose religinėse vietose. Dažnai tokių vietų lankymas turistams ar kitų religijų asmenims yra apribotas. Paklauskite leidimo prieš fotografuodami ar filmuodami religines vietas ar pastatus.

Ne visų kultūrų asmenys mėgsta būti fotografuojami ir filmuojami. Vietiniai gyventojai gali pasipiktinti tuo, kad Jūs juos fotografuojate, arba pareikalauti pinigų už nuotraukas, todėl visada reikėtų pasiklausti iš anksto prieš fotografuojant ar filmuojant. Ypač atsargiai reikėtų elgtis netoli industrinių ar karinių objektų, uostų, kuriose stovi kariniai laivai, taip pat netoli valstybinių institucijų. Jei filmuosite ar fotografuosite netoli šių objektų, iš Jūsų gali būti atimta filmavimo ar fotokameros juostelė, kartais net ir pati kamera. Kai kuriais atvejais galimi ir didesni nemalonumai, jei Jus įtartų šnipinėjimu.

Prieš kelionę pasidomėkite apie toje valstybėje galiojančias aprangos taisykles. Visada pagalvokite, ką vilkite. Kartais ir netinkama apranga gali būti suprasta kaip nepagarbos šaliai ir kultūrai ženklas.

### SAUGUMAS GATVĖSE, VIEŠOSIOSE VIETOSE IR VIEŠBUČIUOSE

Būnant užsienio valstybėje, nereikėtų pamiršti saugoti save ir sąmoningai nesudaryti situacijų, kad kultų pavojus Jūsų saugumui. Visada rekomenduojama vengti vietų, kuriose galite tapti nusikaltimo auka, pavyzdžiui, žmonių grūstys metro, traukinių ar autobusų stotyse, liftuose, dideli susibūrimai turguose ar turistų lankomose vietose, festivaliai ar bloga kriminogeninė situacija garsėjantys miesto rajonai.

Nesinaudokite nežinomais aplinkkeliais, siauromis tamsiomis gatvelėmis. Visada stenkitės nevaikščioti vieni tamsiu paros metu.

Venkite viešų demonstracijų ar kitų neramumų mieste.

Neaptarinėkite savo kelionės planų su nepažįstamais asmenimis. Nepasitikėkite asmenims, kurie siūlo Jums parodyti kelią, panešti Jūsų bagažą ar parduoti ką nors ypač patraukliomis kainomis.

Saugokitės kišenų. Savo rankinę ir piniginę nešiokite saugioje vietoje.

Rekomenduojama visada rakinti savo viešbučio kambario duris. Palikdami viešbučio kambarį pasiimkite su savimi pinigus ir kitas vertybes. Jei nenorite nešiotis visų savo vertybių su savimi, palikite jas viešbučio seife. Jei planuojate į viešbutį grįžti vėlai, informuokite apie tai viešbučio darbuotojus.

### SAUGUMAS VIEŠAJAME TRANSPORTE

Prieš vykdami į kelionę pasidomėkite, ar valstybėje, į kurią vykstate, dažni atvejai, kai turistai apvagiami ar užpuolami viešajame transporte.

Jei užsienio valstybėje naudojate taksi paslaugomis, naudokitės tik specialiais ženklais pažymėtais automobiliais. Venkite nelegaliai taksi paslaugas teikiančių asmenų.

Dažnai turistai būna apvagiami traukiniuose ar autobusuose, ypač naktinių reisų metu. Pinigus ir kitus daiktus laikykite saugioje vietoje ir visada nešiokitės su savimi. Nepalikite savo daiktų be priežiūros. Nepriimkite maisto ir gėrimų iš nepažįstamų asmenų. Juose gali būti įmaišyta

psichotropinių medžiagų. Jei galite, nemiegokite kelionėje. Jei keliaujate kartu su draugais ar šeimos nariais, stenkitės miegoti paeiliui. Apie įtartinus asmenis ar jų veiksmus praneškite traukinio ar autobuso vairuotojams, palydovams ar kitam lydinčiam personalui.

## KAIP IŠVENGTI TEISINIŲ NEMALONUMŲ

Būdami užsienio valstybėje Jūs privalote laikytis tos valstybės įstatymų. Jūs esate tos šalies, kurioje tuo metu lankotės, jurisdikcijoje. Tai, kad Jūs nesate tos šalies pilietis, Jums nesuteikia imuniteto nuo teisinio persekiojimo. Prisiminkite, kad įstatymai užsienio valstybėse yra skirtingi, tai, kas Lietuvoje gali būti nelaikoma nusikalstama veika, kitoje valstybėse gali būti sunkus nusikaltimas. Užsienio valstybės įstatymų ignoravimas ir neigimas nepadės apsaugoti nuo teisinių nemalonumų.

Nevartokite, nesinešiotkite su savimi ir neplatinkite užsienio valstybėse narkotinių medžiagų ir vaistinių preparatų. Už narkotikų naudojimą ir vežimą per sieną daugelyje valstybių Jums gali būti skirta labai didelė bauda ar įkalinimo terminas. Keliaudami nepriimkite jokių paketų iš nepažįstamų asmenų, prašančių juos pervežti per sieną, net jei tai tik vokus, nes jame gali būti nelegalių medžiagų, už kurių gabenimą per sieną, greičiausiai bus atsakomybė.

Nesivežkite į užsienio valstybę šaunamojo ginklo. Jei Jums kelionėje būtinas ginklas, kreipkitės į Policijos departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos, kuriame Jums bus išduotas leidimas ginklui vežti per sieną ir paaiškintos ginklų vežimo taisyklės.

Kai kuriose valstybėse yra draudžiama fotografuoti ar filmuoti saugomus objektus, pavyzdžiui, policijos, karinius pastatus, vyriausybinius objektus, pasienio kontrolės punktus ir pan. Prieš fotografuodami ar filmuodami paprašykite leidimo.

Pirkdami suvenyrus ir dovanas užsienyje būkite atsargūs. Kai kurių valstybių turguose ar gatvėse galima įsigyti daiktų, kuriuos išvežti iš šalies yra draudžiama, nes jie laikomi nacionalinėmis meno, kultūros ar archeologijos vertybėmis. Prieš vykdam į užsienio valstybę, pasidomėkite

apie joje galiojančius įstatymus, saugančius kultūros vertybių eksportą iš šalies. Net jei Jums atrodo, kad Jūs legaliai įsigijote vertybę, pasidomėkite, ar ją galima išvežti iš šalies. Vežamos draudžiamos vertybės gali būti konfiskuotos pasienyje ir Jums gali tekti mokėti nemažas baudas. Daugiau informacijos galima gauti valstybės, į kurią vykstate, diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose.

Labai rizikinga užsienyje pirkti gyvosios gamtos produktus ar suvenyrus. Prieš įsigyjant gyvūnų ar augalų arba daiktų, pagamintų iš gyvūnų ar augalų, pasidomėkite šių daiktų eksportui iš šalies taikomomis taisyklėmis. Daug suvenyrų ir daiktų, parduodamų užsienio valstybėse, yra pagaminti iš saugomų augalų ar gyvūnų, pavyzdžiui, iš dramblio kaulo, vėžlių kiautų, leopardų kailių ir pan. Tokie daiktai, vežami per sieną, gali būti konfiskuoti, o Jums gali būti pritaikytos teisinės sankcijos – bauda arba įkalinimas.

Jei esate sulaikytas, įtariamas padaręs nusikaltimą ar atliekate laisvės atėmimo bausmę užsienio valstybėje, galite kreiptis į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ir konsulinę įstaigą dėl pagalbos. Jūsų pageidavimu konsulinis pareigūnas gali pranešti apie Jūsų sulaikymą ar įkalinimą Jūsų artimiesiems, esant būtinybei, aplankyti Jus įkalinimo vietoje ir rūpintis, kad su Jumis būtų elgiamasi nepažeidžiant žmogaus teisių ir kad Jūsų sulaikymo sąlygos būtų ne blogesnės nei sulaikytų tos šalies piliečių. Tačiau konsulinis pareigūnas negali būti teisiniu sulaikyto asmens gynėju ir negali vykdyti advokato funkcijų, daryti teisinę ar kitokią įtaką bylą nagrinėjančioms užsienio valstybės teisėsaugos institucijoms. *Plačiau apie tai skaitykite skyriuje „Konsulinė pagalba susidūrus su teisėsaugos institucijomis“.*

## KELIŲ EISMO TAISYKLIŲ LAIKYMASIS

Vykdami į užsienio valstybes nuosavu automobiliu ar išsinuomavę automobilį užsienio valstybėje, visada laikykitės kelių eismo taisyklių. Baudos už kelių eismo taisyklių pažeidimus gali būti labai griežtos. Kai kuriose valstybėse vairuotojai, kurie negali sumokėti baudos už pada-

rytą kelių eismo taisyklių pažeidimą iš karto, negyvena ir nedirba toje šalyje, gali netekti automobilio iki tol, kol sumokės baudą. Už įvairius kelių eismo taisyklių pažeidimus automobiliai gali būti konfiskuojami arba sulaikomas transporto priemonės registracijos liudijimas.

Nevairuokite neblaivūs. Daugumoje užsienio valstybių galioja 0 promilių taisyklė, t. y. draudžiamas bet koks alkoholio kiekis kraujyje. Už vairavimą išgėrus yra taikoma pati griežčiausia atsakomybė. Pavyzdžiui, Lenkijoje alkoholio kiekis nuo 0,20 iki 0,50 promilės yra laikomas nusižengimu ir baudžiamas areštu arba bauda. O alkoholio kiekis nuo 0,50 promilės traktuojamas kaip neblaivumo būklė ir yra **nusikaltimas**, už kurį pagal Lenkijos baudžiamojo kodeksą gali būti paskirta piniginė bauda, areštas arba laisvės atėmimas iki 2 metų, taip pat draudimas vairuoti transporto priemones Lenkijos teritorijoje nuo 6 mėn. iki 3 metų.

Atminkite, kad kai kuriose užsienio valstybėse (Didžiojoje Britanijoje, Kipre, Airijoje, Maltoje ir kt.) eismas vyksta kairiaja kelio puse.

Daugelyje Europos valstybių yra renkamas mokestis už naudojimąsi greitkeliais. Šis mokestis gali būti renkamas įvairiai, pavyzdžiui, specialiai tam įrengtuose kelio postuose arba reikalaujant įsigyti specialų lipduką-leidimą, klijuojamą ant automobilio priekinio stiklo.

Europos Sąjungos piliečiai gali be jokių apribojimų vairuoti automobilį visoje Europos Sąjungos teritorijoje su vairuotojo pažymėjimu, išduotu bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje. Visos Europos Sąjungos valstybės pripažįsta kitoje valstybėje narėje išduotą vairuotojo pažymėjimą.

Kitose užsienio valstybėse (ne Europos Sąjungoje) Lietuvos Respublikoje išduoti vairuotojo pažymėjimai gali būti nepripažįstami ir už vairavimą su Lietuvoje išduotu vairuotojo pažymėjimu gali būti taikomos baudos. Jei planuojate užsienio valstybėje vairuoti automobilį su lietuvišku vairuotojo pažymėjimu, iš anksto kreipkitės į tos užsienio valstybės diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą, o jei esate toje valstybėje – į kelių policiją ar kitą kompetentingą instituciją dėl informacijos apie Jūsų vairuotojo pažymėjimo galiojimą toje valstybėje.

Jei užsienio valstybėje praradote transporto priemonės registracijos liudijimą ar savo vairuotojo pažymėjimą, kreipkitės į artimiausią Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą, kurioje Jums bus išduoti laikini dokumentai, su kuriais galėsite grįžti į Lietuvą. *Plačiau apie tai skaitykite skyriuje „Konsulinės pagalba praradus vairuotojo pažymėjimą ar transporto priemonės registracijos liudijimą“.*

Atminkite, kad užsienio valstybių kelių eismo taisyklėse gali būti numatyti reikalavimai, kurie skiriasi nuo Lietuvos Respublikoje taikomų kelių eismo taisyklių, todėl prieš kelionę automobiliu pasidomėkite konkrečios užsienio valstybės teisės aktų reikalavimais. Pavyzdžiui, kai kuriose JAV valstijose griežtomis bandomis baudžiami ne tik neblaivūs automobiliai vairuotojai, tačiau gali būti baudžiama ir už tai, kad automobilyje yra atidarytas alkoholinio gėrimo butelis, nors vairuotojas ir yra blaivus. Italijoje, Ispanijoje, Portugalijoje ir kitose valstybėse automobilio salone privaloma turėti liemenę su atšvaitais, kurią būtina užsivilkti prieš išlipant iš automobilio įvykus gedimui ar avarijai. Už šio reikalavimo nesilaikymą taikomos griežtos baudos. Bauda Jums būtų pritaikyta net ir tuo atveju, jei automobilyje Jūs turite liemenę, tačiau ji yra ne automobilio salone.

Jei užsienio valstybėje ne tik lankotės, bet ir planuojate gyventi, pasidomėkite dėl transporto priemonės perregistravimo toje valstybėje. Nuolat gyvenant užsienio valstybėje, taip pat reikalaujama pasikeisti ir vairuotojo pažymėjimą. Teiraukitės tos užsienio valstybės, kurioje gyvenate, kompetentingose institucijose, per kiek laiko turite pakeisti savo transporto priemonės registravimo dokumentus ir vairuotojo pažymėjimą, kokia tvarka tai galite padaryti.



## KONSULINĖ REGISTRACIJA DIPLOMATINĖSE ATSTOVYBĖSE

Jei atvykote į užsienio valstybę ne vien turistiniais tikslais, o ketinate joje apsistoti ilgiau – laikinai ar nuolatos apsigyventi, rekomenduotina užsiregistruoti toje valstybėje esančioje arba artimiausioje Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje.

Konsulinė registracija, t. y. Lietuvos Respublikos piliečių duomenų įtraukimas į konsulinės įstaigos duomenų bazę, yra neprivaloma ir atliekama tik Lietuvos Respublikos piliečio pageidavimu. Pilietis, pildydamas registracijos formą, pats nurodo, kokius duomenis įtraukti į konsulinės įstaigos duomenų bazę. Pilietis taip pat gali nurodyti, kokiais tikslais jo suteikti duomenys turėtų būti naudojami. Konsulinės registracijos metu diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai pateikti duomenys gali būti naudojami:

- Rinkimų, referendumų, piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos tikslais.
- Susirgus ar įvykus nelaimingas atsitikimui.
- Ištikus stichinėms nelaimėms, katastrofoms, įvykus teroro aktui, kilus masinėms riaušėms, karui ar ginkluotam konfliktui.
- Informacijai teikti apie konsulinės įstaigos organizuojamus renginius.

Lietuvos Respublikos pilietis, pareiškęs norą užsiregistruoti diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, turi pateikti asmens tapatybę ir pilietybę patvirtinantį dokumentą bei užpildytą nustatytos formos prašymą registruoti. Prašymą registruoti taip pat galima pateikti ir paštu, faksu ar elektroniniu būdu, tačiau kartu reikia pateikti ir asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, kurioje būtų asmens vardas, pavardė, asmens kodas ir asmens dokumento serija bei numeris. Jei asmens prašymą registruoti ir tapatybę patvirtinantį dokumentą pateikia įgaliotas asmuo, jis papildomai turi pateikti įgaliojimą patvirtinantį dokumentą.

## KONSULINĖ PAGALBA

### PAGALBA PRARADUS DOKUMENTUS

#### *Pagalba praradus pasą ar asmens tapatybės kortelę*

Jei būdami užsienio valstybėje praradote pasą ar asmens tapatybės kortelę, nedelsdami kreipkitės į artimiausią policijos įstaigą ir praneškite apie prarastą asmens dokumentą. Paprašykite, kad policijos įstaiga Jums išduotų pažymą, patvirtinančią asmens dokumento praradimą.

Jei artimiausiu metu ketinate vykti į Lietuvą, vietoj prarasto dokumento artimiausioje Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje Jums bus išduotas asmens grįžimo pažymėjimas.

Jei gyvenate užsienio valstybėje ir artimiausiu metu į Lietuvą nevyksite, kreipkitės į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą dėl naujo paso išdavimo. *Plačiau skaitykite dalyje „Asmens dokumentai ir jų galiojimas užsienyje. Pasas“.*

**Asmens grįžimo pažymėjimas** – tai kelionės dokumentas, išduodamas Lietuvos Respublikos piliečiams, jeigu jiems esant užsienio valstybėje, asmens tapatybę liudijantis dokumentas prarandamas, tampa netinkamas naudoti ar baigiasi jo galiojimo laikas ir pilietis neturi kito galiojančio kelionės dokumento.

Asmens grįžimo pažymėjimas taip pat išduodamas užsienio valstybių piliečiams, turintiems Lietuvos Respublikos užsieniečio pasą, ir asmenims be pilietybės, turintiems leidimą laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje ar leidimą nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje, grįžti į Lietuvos Respubliką, jiems užsienio valstybėje praradus kelionės dokumentą, jam tapus netinkamu naudoti ar pasibaigus jo galiojimo laikui. Išimtiniais atvejais asmens grįžimo pažymėjimas gali būti išduotas ir Europos Sąjungos ar kitų valstybių piliečiams, vadovaujantis Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis.

Asmens grįžimo pažymėjimas išduodamas tik grįžti į Lietuvos Respubliką, t. y. šis pažymėjimas nėra skirtas kelionei tęsti ir vykti į kitas valstybes (išskyrus grįžtant į Lietuvą).

Norėdami gauti asmens grįžimo pažymėjimą kreipkitės į Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos konsulinį pareigūną. Išimtiniais atvejais asmens grįžimo pažymėjimą gali išduoti Užsienio reikalų ministerijos Konsulinis departamentas.

Asmuo dokumentus asmens grįžimo pažymėjimui gauti pateikia ir pažymėjimą atsiima diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje. Konsuliniam pareigūnui reikia pateikti šiuos dokumentus:

- užpildytą nustatytos formos prašymą, kurį galima gauti Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje arba rasti diplomatinių atstovybių bei Užsienio reikalų ministerijos interneto puslapyje;
- dvi 35 × 45 mm dydžio nuotraukas, atitinkančias asmens amžių;
- pažymą iš policijos įstaigų apie asmens kreipimąsi dėl prarasto kelionės dokumento (tais atvejais, kai nėra galimybės pristatyti pažymos, asmuo privalo paaiškinti kelionės dokumento praradimo aplinkybes raštu);
- asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus, jeigu asmuo juos turi.

Asmens grįžimo pažymėjimo išdavimo konsulinis mokestis yra 5 eurai. Konsulinis mokestis gali būti neimamas, jeigu asmuo, kuriam išduodamas asmens grįžimo pažymėjimas, negali jo sumokėti dėl svarbių priežasčių (dėl nelaimingo atsitikimo, ligos, nukentėjimo nuo nusikaltamos veiklos) ir konsuliniam pareigūnui pateikia dokumentą, oficialiai patvirtinantį nukentėjimo faktą.

Sprendimas dėl pažymėjimo išdavimo priimamas ir pažymėjimas išduodamas asmeniui ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos. Pažymėjimo galiojimo laikas nustatomas atsižvelgiant į grįžimo kelionės trukmę, bet ne ilgiau kaip 15 dienų. Esant svarbioms aplinkybėms gali būti nustatytas ir ilgesnis galiojimo terminas. Pažymėjime įrašytas jo galiojimo laikas negali būti pratęstas.

Jei Jūs esate ne Europos Sąjungai priklausančioje valstybėje, kurioje nėra Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos, kaip Europos Sąjungos pilietis Jūs turite teisę prašyti kitos Europos

Sąjungos valstybės, kuri turi toje šalyje savo diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą, pagalbos, tomis pačiomis sąlygomis, kaip ir tos valstybės piliečiai. Jei pametėte savo dokumentus ar jie buvo pavogti, Europos Sąjungos valstybės diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje galite gauti laikiną Europos Sąjungos kelionės dokumentą, kuris leis Jums sugrįžti į Lietuvą. Šiam dokumentui išduoti Europos Sąjungos valstybės atstovybė turės gauti išankstinį Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos leidimą.

### ***Pagalba praradus vairuotojo pažymėjimą ar transporto priemonės registracijos liudijimą***

Jei būdami užsienio valstybėje praradote vairuotojo pažymėjimą ar transporto priemonės registracijos liudijimą, nedelsdami kreipkitės į artimiausią policijos įstaigą ir praneškite apie prarastą dokumentą. Paprašykite, kad policijos įstaiga Jums išduotų pažymą, patvirtinančią dokumento praradimą.

Vietoj prarasto vairuotojo pažymėjimo ar transporto priemonės registracijos liudijimo Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje Jums bus išduotos konsulinės pažymos, kurias turėdami Jūs galite grįžti į Lietuvą automobiliu.

Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos nėra įgaliotos išduoti vairuotojų pažymėjimų ar transporto priemonės registracijos liudijimų vietoj prarastų dokumentų. Grįžus į Lietuvą dėl naujų dokumentų Jums reikės kreiptis į Lietuvos Respublikos kompetentingas įstaigas.

Konsulinė pažyma vietoj prarasto transporto priemonės registracijos liudijimo ir konsulinė pažyma vietoj prarasto vairuotojo pažymėjimo yra išduodamos Lietuvos Respublikos piliečiams arba Lietuvoje nuolat gyvenantiems užsieniečiams ar asmenims be pilietybės, kurie užsienyje prarado nuosavybės teise priklausančios transporto priemonės registracijos liudijimą ar vairuotojo pažymėjimą, jei šie dokumentai buvo išduoti Lietuvos Respublikos kompetentingų institucijų.

Konsulinė pažyma vietoj prarasto transporto priemonės registracijos liudijimo ir konsulinė pažyma vietoj prarasto vairuotojo pažymėjimo išduodama ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos.

Konsulinėje pažymoje vietoj prarasto transporto priemonės registracijos liudijimo ir konsulinėje pažymoje vietoj prarasto vairuotojo pažymėjimo nurodomas šios pažymos galiojimo laikas, kuris nustatomas atsižvelgiant į grįžimo iš buvimo valstybės į Lietuvos Respubliką kelionės trukmę, tačiau ne ilgesnis kaip 30 dienų.

Prieš kreipiantis į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą dėl pažymos vietoj prarasto vairuotojo pažymėjimo ar vietoj prarasto transporto priemonės registracijos liudijimo išdavimo, iš anksto pasidomėkite, kokius dokumentus reikia pateikti. Šią informaciją galite rasti Užsienio reikalų ministerijos interneto puslapyje [www.urm.lt](http://www.urm.lt), diplomatiinių atstovybių ir konsuliinių įstaigų interneto puslapiuose, taip pat paskambinę konsulinės informacijos telefonu (8 ~ 5) 236 2400 arba diplomatiinių atstovybių bei konsuliinių įstaigų informaciniais telefonais (žr. priedą).

## PAGALBA MIRTIES ATVEJU

Užsienio valstybėje mirusio Lietuvos Respublikos piliečio palaikams galima parvežti į Lietuvą tik pagal tos valstybės nustatytą tvarką ir turint Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos išduotą leidimą mirusiojo palaikams parvežti karste. Tokio leidimo taip pat reikia, kai į Lietuvos Respubliką laidojimui parvežami užsienio valstybės piliečio ar asmens be pilietybės palaikai. Parvežant į Lietuvą mirusiojo asmens palaikams urnoje Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos leidimo nereikia.

Jeigu užsienyje miręs ar žuvęs pilietis buvo apsidraudęs, jo palaikų pargabenimu pasirūpina draudimo kompanija, kuri sutvarko visus nustatytus palaikų gabenimo dokumentus ir formalumus.

Jeigu užsienyje miręs ar žuvęs pilietis nebuvo apsidraudęs, jo palaikų pargabenimu ir visų paslaugų apmokėjimu turi pasirūpinti mirusiojo

artimieji patys arba kreipdamiesi į savo pasirinktą laidojimo paslaugų bendrovę, sudarant su ja sutartį dėl palaikų pargabenimo ir surašant notariškai patvirtintą įgaliojimą palaikų pargabenimui organizuoti.

Jeigu užsienyje miręs ar žuvęs pilietis nebuvo apsidraudęs arba kai asmuo buvo apsidraudęs, bet pagal draudimo sutartį tai nėra draudimo įvykis, visas su jo palaikų pargabenimu susijusias išlaidas turi padengti jo artimieji. Nei Užsienio reikalų ministerija, nei diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga finansinės paramos suteikti negali. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu nustatytą tvarką mirusiojo (žuvusiojo) šeima, neturinti lėšų palaikams parvežti, gali kreiptis į savo gyvenamosios vietos savivaldybę, kuri pagal pateiktus dokumentus, įrodančius palaikų parvežimo išlaidas, gali suteikti finansinę paramą. Tokia parama gali būti suteikta tuo atveju, jeigu miręs (žuvęs) asmuo nebuvo apsidraudęs arba kai asmuo buvo apsidraudęs, bet pagal draudimo sutartį tai nėra draudimo įvykis, o mirusio (žuvusio) asmens šeima ar artimi giminaičiai turi mažas pajamas (kai šeimos arba jo artimojo giminaičio šeimos pajamos vienam asmeniui neviršija 3 valstybės remiamų pajamų dydžių). Suma, skiriama piliečių palaikams parvežti į Lietuvos Respubliką išlaidoms padengti, neturi viršyti 54 minimalių gyvenimo lygio dydžių (nustatytas minimalus gyvenimo lygis (MGL) – 125 litai), t. y. visa savivaldybės skiriama finansinė parama negali viršyti 6 750 litų.

Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos užsienyje neorganizuoja užsienyje mirusių piliečių palaikų pargabenimo ir laidojimo. Tai yra artimųjų ar jų įgaliotų laidojimo paslaugų bendrovių kompetencija.

Atstovybės gali suteikti informaciją apie užsienio valstybės nustatytą palaikų gabenimo ar laidojimo tvarką, gali perduoti rašytinius artimųjų pareiškimus tos valstybės institucijoms, suteikti informaciją apie reikalingus dokumentus.

Atstovybė mirusiojo (žuvusiojo) artimųjų, jų įgalioto asmens rašytiniu prašymu Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai ar atstovybei gali atlikti veiksmus, susijusius su dokumentų gavimu iš užsienio valstybių institucijų.

Remdamiesi artimųjų įgaliotų laidojimo bendrovių ar pačių artimųjų pateiktais dokumentais Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga išduoda specialius leidimus palaikams parvežti karste. Tačiau laidojimo paslaugų bendrovės ar finansavimo šaltinių paieška, kūno parvežimo, balzamavimo, kremavimo ar laidojimo organizavimas, vertėjavimas, apmokėjimo už paslaugas garantavimas nėra diplomatinų atstovybių ar konsulinų įstaigų pareiga, tuo turi pasirūpinti patys mirusio artimieji arba jų pasamdyta laidojimo paslaugų bendrovė.

Palaikai gali būti gabenami visų rūšių transportu. Muitinės įstaigoje karstas (urna) neatidaromas, jeigu nėra pagrindo įtarti, kad gabenami ne tik palaikai. Jeigu yra pagrindas įtarti, kad karste (urnoje) gabenami ne tik palaikai, karstas (urna) gali būti atidaromas, dalyvaujant Vidaus reikalų ministerijos ir muitinės įstaigos atstovams, ir surašomas patikrinimo aktas.

Dėl bendros informacijos apie mirusių (žuvusių) asmenų palaikų gabenimo tvarką galima kreiptis į artimiausią Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą (žr. priedą) arba į Užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento Konsulinės pagalbos skyrių Vilniuje telefonais (8 ~ 5) 236 2612 ir (8 ~ 5) 236 2867.

Jei Lietuvos Respublikos pilietis mirė užsienio valstybėje, kuri nėra Europos Sąjungos narė ir kurioje nėra Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos, dėl konsulinės pagalbos galima kreiptis į kitos Europos Sąjungos valstybės narės diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą. Europos Sąjungos valstybės diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga informuos Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją, kuri susisieks su mirusio asmens artimaisiais Lietuvoje. Europos Sąjungos valstybės diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga, gavusi artimiausio giminaičio sutikimą, padės gauti mirties liudijimą ir imsis būtinų priemonių, kad kūnas galėtų būti parvežtas į Lietuvą.

### Konsuliniai pareigūnai gali:

- suteikti informaciją apie toje valstybėje, kurioje žuvo (mirė) LR pilietis, galiojančią palaikų gabenimo ir laidojimo tvarką;
- perduoti rašytinius artimųjų pareiškimus tos šalies kompetentingoms institucijoms;
- suteikti informaciją apie palaikams parvežti reikalingus dokumentus;
- mirusiojo ar žuvusiojo artimųjų, ar jų įgalioto asmens rašytiniu prašymu atlikti veiksmus, susijusius su dokumentų gavimu iš tos valstybės, kurioje žuvo (mirė) pilietis, institucijų;
- remdamasis artimųjų ar jų įgaliotų laidojimo bendrovių pateiktais dokumentais išduoti specialius leidimus palaikams parvežti karste.

### Konsuliniai pareigūnai negali:

- apmokėti palaikų parvežimo išlaidų;
- ieškoti laidojimo paslaugas teikiančių bendrovių;
- organizuoti kūno parvežimo, balzamavimo, kremavimo ar laidojimo;
- organizuoti ar atlikti vertimo paslaugų.

## PAGALBA SUSIDŪRUS SU TEISĖSAUGOS INSTITUCIJOMIS

Būdami užsienio valstybėje Jūs esate tos valstybės teisinėje jurisdikcijoje, todėl patartina vengti teisinių nemalonių (Plačiau apie tai skaitykite dalyje „Kaip išvengti teisinių nemalonių“). Užsienio valstybės skiriasi savo teisine sistema, galiojančiais teisės aktais, teisinėmis procedūromis. Ne visose valstybėse taikomas visuotinai pripažintas nekalto prezumpcijos principas. Kai kur Jums gali nebūti užtikrinta teisė į nemokamą advokatą ar teismo procesą gimtąja kalba.

Jei būsite sulaikyti Europos valstybėje (išskyrus Baltarusijos Respubliką), visada galite vadovautis Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencija, kuri užtikrina teisę į teisingą bylos nagrinėjimą.

### Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijos ištrauka:

#### 6 straipsnis

1. Nustatant kiekvieno asmens pilietines teises ir pareigas ar jam pareišką baudžiamąjį kaltinimą, jis turi teisę, kad jo byla būtų nagrinėjama per įmanomai trumpiausią laiką lygybės ir viešumo sąlygomis pagal įstatymą sudaryto nepriklausomo ir nešališko teismo. Teismo sprendimas turi būti paskelbtas viešai, tačiau spaudai ir publikai gali būti neleidžiama dalyvauti per visą teisminį nagrinėjimą ar jo dalį tiek, kiek to reikalauja visuomenės moralės, viešosios tvarkos ar valstybės saugumo interesai demokratinėje visuomenėje arba nepilnametėjų ar bylos šalių privataus gyvenimo interesai, ar tada, kai, teismo nuomone, būtina dėl ypatingų aplinkybių, dėl kurių viešumas pažeistų teisingumo interesus.
2. Kiekvienas žmogus, kaltinamas nusikaltimo padarymu, laikomas nekaltu tol, kol jo kaltumas neįrodytas pagal įstatymą.
3. Kiekvienas asmuo, kaltinamas nusikaltimo padarymu, turi teisę mažiausiai į šias garantijas:
  - a) kad jam būtų skubiai ir nuodugnai pranešta tokia kalba, kurią jis supranta, apie pareiškiamą jam kaltinimo pagrindą ir motyvus;
  - b) kad jis turėtų pakankamai laiko ir galimybių pasirengti savo gynybai;
  - c) kad jis galėtų gintis pats arba per savo paties pasirinktą gynėją arba, jei jis neturi pakankamai lėšų tam gynėjui atsilpyginti, turi gauti pagalbą nemokamai, kai to reikalauja teisingumo interesai;
  - d) kad jis galėtų apklausti kaltinimo liudytojus arba turėtų teisę, kad tie liudytojai būtų apklausti, ir turėtų teisę, kad gynybos liudytojai būtų iškviesti ir apklausti tomis pat sąlygomis, kokios taikomos kaltinimo liudytojams;
  - e) kad jis galėtų nemokamai naudotis vertėjo pagalba, jeigu jis nesupranta ar nekalba teismo procese vartojama kalba.

Kiekvienas sulaikytas Lietuvos Respublikos pilietis pagal Vienos konvenciją dėl konsulinių santykių, vos tik jį sulaikysi buvimo valstybė nustato, kad jis yra Lietuvos pilietis ar jos globojamas asmuo, ar kai yra pagrindas manyti, kad jis yra Lietuvos pilietis, turi būti informuotas apie savo teisę susisiekti su Lietuvos Respublikos diplomatine atstovybe ar konsuline įstaiga. Sulaikytas asmuo, jei pageidauja, turi teisę susisiekti su Lietuvos konsuliniu pareigūnu, informuoti apie sulaikymo sąlygas, parašyti apie jo sulaikymą informuoti šeimos narius ar kitus asmenis.

Jei sulaikytas asmuo pageidauja, kad apie jo sulaikymą būtų informuoti artimieji, diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose gauta informacija yra perduodama Policijos departamentui, kuris teisės aktų nustatyta tvarka informuoja sulaikyto asmens artimuosius ar kitus asmenis. Konsulinis pareigūnas neprivalo informuoti telefonu ar kitu būdu apie sulaikytus asmenis. Konsuliniam pareigūnui draudžiama primygtinai reikalauti, kad užsienio valstybės institucijos diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai praneštų apie Lietuvos piliečio sulaikymą, areštą ar laisvės apribojimą ar suteiktų kitokią su tuo susijusią informaciją, jeigu minėtas pilietis to nepageidauja. Taip pat jei sulaikytasis nepageidauja, konsulinis pareigūnas negali informuoti jo artimųjų ar šeimos narių apie jo sulaikymą. Artimieji giminaičiai informuojami, nepaisant sulaikyto asmens pageidavimo, tik tada, jei sulaikytajam dar nėra 18 metų arba jis yra neveiksnus ar ribotai veiksnus.

Jei sulaikytas pilietis pasinaudoja savo teise susisiekti su Lietuvos Respublikos diplomatine atstovybe ar konsuline įstaiga, konsulinis pareigūnas jį informuoja apie jo teises ir pareigas, susijusias su konsulinio pareigūno veikla. Taip pat jis užtikrina, kad sulaikytasis žinotų pagrindines savo teises ir pareigas, numatytas užsienio valstybės teisės aktuose.

Sulaikyto asmens pageidavimu konsulinis pareigūnas gali jį aplankyti sulaikymo ar įkalinimo įstaigoje, atsižvelgiant į nusiskundimų rimtumą ir kitas aplinkybes. Sulaikymo ar įkalinimo įstaigoje konsulinis pareigūnas gali aiškintis sulaikymo sąlygas, jis rūpinasi, kad sulaikytųjų buities sąlygos atitiktų higienos ir sanitarijos reikalavimus, kad su jais būtų elgiamasi nepažeidžiant žmogaus teisių reikalavimų.

Jei užsienio valstybėje yra nemokama valstybės gynėjo institucija, konsulinis pareigūnas užtikrina, kad sulaikytasis būtų informuotas apie jos buvimą ir galėtų ją pasinaudoti, vadovaudamasis tos užsienio valstybės teisės aktų nustatyta tvarka.

Konsulinis pareigūnas sulaikytojo arba jo artimųjų pageidavimu gali sužinoti, kokios yra galimybės artimiesiems aplankyti suimtąjį įkalinimo įstaigoje, gali perduoti per Užsienio reikalų ministeriją sulaikytojo laiškus artimiesiems.

Konsulinis pareigūnas gali išaiškinti nuteistam Lietuvos piliečiui galimybes, esant tam tikroms sąlygoms būti perduotam tolesnę laisvės atėmimo bausmę atlikti į Lietuvą pagal Konvenciją dėl nuteistųjų asmenų perdavimo arba pagal dvišales sutartis.

Svarbu žinoti, kad konsulinis pareigūnas **negali** būti sulaikyto asmens teisinių gynėju, atstovauti jam teisme ar ikiteisminiame procese, vykdyti advokato funkcijų. Konsulinis pareigūnas **negali** spręsti ar atstovauti sprendžiant sulaikytojo paleidimo už užstatą klausimo ar parūpinti sulaikytajam lėšų teisei gynybai. Konsuliniam pareigūnams **draudžiam** platinti informaciją apie asmens sulaikymą ar jo sulaikymo aplinkybes, jei pats asmuo su tuo nesutinka. Jie **negali** daryti įtakos užsienio valstybių teisės saugos institucijų veiklai ir jų priimamiems sprendimams. Jei nuteistas Lietuvos pilietis nesutinka su teismo jam paskirta bausme, jis ją gali apskųsti tos užsienio valstybės, kurioje yra, teisės aktų numatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos piliečiai, esatys užsienio valstybėje, kurioje nėra Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos, prireikus konsulinės pagalbos gali kreiptis į kitos Europos Sąjungos valstybės narės diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą, kaip numatyta Europos Bendrijos steigimo sutartyje. Jei esate sulaikytas ar suimtas, Europos Sąjungos valstybės diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga Jūsų prašymu praneš apie tai Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai. Esant būtinybei, Europos Sąjungos valstybės diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos pareigūnai Jūs gali aplankyti įkalinimo įstaigoje. Jūsų įkalinimo sąlygos bus atidžiai stebimos, Europos Sąjungos

valstybės diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga užtikrins, kad būtumėte deramai informuotas apie savo teises vietos valdžios institucijų atžvilgiu.

### **Konsuliniai pareigūnai gali:**

- jei būtina, aplankyti Jus įkalinimo vietoje;
- Jūsų pageidavimu apie sulaikymą informuoti Jūsų artimuosius;
- informuoti Jus apie tos užsienio valstybės, kurioje esate, teismines procedūras;
- dalyvauti teismo posėdžiuose, jei yra pagrindo manyti, kad gali būti pažeistos Jūsų, kaip Lietuvos piliečio, teisės.

### **Konsuliniai pareigūnai negali:**

- išlaisvinti Jūsų iš įkalinimo vietos;
- teikti vertimo paslaugų, juridinių konsultacijų ar atstovauti Jums teisme;
- reikalauti geresnių kalinimo sąlygų, nei turi kalintys tos valstybės, kurioje esate, piliečiai;
- daryti įtakos užsienio valstybės teismų ir teisės saugos institucijų darbui.

## PAGALBA NUSIKALTIMŲ AUKOMS

Jeigu užsienio valstybėje Jūs tapote nusikaltimo auka – Jus apvogė ar apiplėšė, prieš Jus ar Jūsų artimuosius buvo panaudotas smurtas, Jūs ar Jūsų artimieji tapote prekybos žmonėmis aukomis, nedelsdami apie tai informuokite artimiausią tos valstybės policijos įstaigą.

Jeigu dėl prieš Jus nukreiptos nusikalstamos veikos praradote savo dokumentus, pinigus, nebegalite susisiekti su savo artimaisiais, nukentėjote dėl prekybos žmonėmis, kreipkitės į artimiausią Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą.

Jeigu **užsienio valstybėje iš Jūsų pavogė dokumentus:** Lietuvos Respublikos pasą, asmens tapatybės kortelę, vairuotojo pažymėjimą ar transporto priemonės registracijos liudijimą, kreipkitės į Lietuvos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą. *Plačiau apie tai skaitykite dalyje „Pagalba praradus dokumentus“.*

Jei iš Jūsų pavogė dokumentus, kuriuos išdavė užsienio valstybių institucijos, turėtumėte kreiptis į atitinkamą užsienio valstybių kompetentingas įstaigas.

Jeigu **užsienio valstybėje iš Jūsų pavogė pinigus ar banko mokėjimų kortelę,** nedelsdami kreipkitės į artimiausią policijos skyrių ir praneškite apie įvykį. Apie pavogtą banko mokėjimų kortelę būtina praneškite savo bankui. Informacija, kaip elgtis nebeturint piniginių lėšų, pateikta dalyje „Materialinė pagalba“.

Jeigu **prieš Jus ar Jūsų artimuosius buvo panaudotas smurtas,** nedelsdami apie tai informuokite artimiausią policijos įstaigą. Jeigu dėl patirto smurto Jūs ar Jūsų artimieji atsidūrė gydymo įstaigoje ir Jums reikalinga pagalba, susisiekite su Lietuvos diplomatine atstovybe ar konsuline įstaiga.

Konsulinis pareigūnas, esant būtinybei ir atsižvelgdamas į nukentėjusio asmens sveikatos būklę, gali nuvykti į gydymo įstaigą. Jei nukentėjęs asmuo pageidauja, konsulinis pareigūnas apie įvykį informuoja artimuosius Lietuvoje. Jei nukentėjęs asmuo sutinka, konsulinis pareigūnas

artimiesiems suteikia informaciją apie nukentėjusiojo buvimo vietą, jo aplankymo galimybes, gali suteikti informaciją apie bylos tyrimo eigą.

Konsulinis pareigūnas išsiaiškina ar nukentėjęs asmuo turi sveikatos draudimą. Bendrauja su gydytojais ir išsiaiškina, kokios medicinos pagalbos nukentėjusiajam reikia. Jei būtina, informuoja neketėjusiojo artimuosius, kad reikia organizuoti nukentėjusiojo parvežimą į Lietuvą toliau gydyti. Jei nukentėjęs asmuo neturi sveikatos draudimo ar jo turimas draudimas nepadengia parvežimo į Lietuvą išlaidų, sergančio asmens parvežimu ir jo finansavimu turi pasirūpinti artimieji. Konsulinis pareigūnas negali padengti gydymo ar parvežimo į Lietuvą išlaidų. Europos Sąjungos valstybėse, Norvegijoje, Šveicarijoje, Lichtenšteine ar Islandijoje Lietuvos piliečiams, turintiems Europos sveikatos draudimo kortelę, būtinoji medicinos pagalba suteikiama nemokamai. *Plačiau apie tai skaitykite dalyje „Europos sveikatos draudimo kortelė“.*

Lietuvos Respublikos piliečiai, esatys užsienio valstybėje, kurioje nėra Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos, prireikus konsulinės pagalbos gali kreiptis į kitos Europos Sąjungos valstybės narės diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą. Jei tapote smurto auka, Europos Sąjungos valstybės diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga suteiks reikiamą informaciją, kur gauti medicinos pagalbą ir atitinkamų teisinių konsultacijų. Galite kreiptis į Europos Sąjungos valstybės diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą, kad ji informuotų Jūsų gimines, artimuosius Lietuvoje per Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją. Jei esate gydymo įstaigoje, pagal galimybes, Jūs galite būti lankomi ir konsultuojami, kad būtų užtikrintas reikiamas gydymas. Jei dėl Jūsų sveikatos būklės toliau gydyti Jus būtina evakuoti į Lietuvą, atminkite, kad tam būtinas aiškus Jūsų tapatybės patvirtinimas iš Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos.

## **Gali**

### Konsuliniai pareigūnai gali:

- Jūsų pageidavimu apie Jūsų sveikatos būklę informuoti Jūsų artimuosius;
- suteikti informaciją apie Jūsų bylos tyrimo eigą;
- jei yra būtina, aplankyti Jus gydymo įstaigoje.

## **negali**

### Konsuliniai pareigūnai negali:

- atlikti nusikaltimo tyrimo ar atstovauti Jums teisme;
- teikti vertimo paslaugų ar juridinių konsultacijų;
- padengti gydymo, teisinių paslaugų ar kitų išlaidų.

### **Pagalba prekybos žmonėmis aukoms**

Jeigu Jūs ar Jūsų artimieji užsienio valstybėje tapote prekybos žmonėmis auka, nedelsdami apie tai informuokite artimiausią policijos įstaigą ir Lietuvos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą.

Jungtinių Tautų Organizacijos Konvencija prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą prekybą žmonėmis apibrėžia kaip: žmonių verbavimą, pervežimą, perdavimą, slėpimą ar jų priėmimą gąsdinant, naudojant jėgą ar kitas prievartos, grobimo, apgaulės, sukčiavimo formas, piktnaudžiaujant padėtimi ar pažeidžiamumu arba mokant ar priimant pinigus ar kitą naudą tam, kad būtų gautas kito tą žmogų kontroliuojančio asmens sutikimas siekiant išnaudoti.

Išnaudojimas apima:

- kitų asmenų išnaudojimą prostitucijos forma ir kitas seksualinio išnaudojimo formas;
- priverstinį darbą ar paslaugas;
- vergiją ar veiklą, panašią į vergiją, tarnystę;
- kūno organų pašalinimą.

Tame pačiame dokumente pabrėžiama, kad prekybos žmonėmis aukos sutikimas iš anksto apgalvotam išnaudojimui neturi reikšmės.

Vaiko (kiekvieno asmens iki 18 metų) verbavimas, pervežimas, slėpimas ar priėmimas, siekiant jį išnaudoti, yra laikoma prekyba žmonėmis, net jei tai neapima nė vieno iš nurodytų būdų.

Ekspertai tvirtina, kad prekeiviai vaikais dažniausiai siekia tokių tikslų:

- prievarta ar apgaulės būdu įtraukti į prostituciją asmenis iki 18 metų;
- parduoti vaikus priverstiniam darbui;
- neteisėtai transplantuoti vaikų organus, siekiant juos vėliau parduoti;
- seksualiai išnaudoti vaikus pedofilinei pornografijai;
- parduoti vaikus bevaikėms šeimoms.

Konsulinis pareigūnas turi susisiekti su užsienio valstybės institucijomis, teikiančiomis pagalbą prekybos žmonėmis aukoms, ir pasirūpinti, kad Jums būtų suteiktas nemokamas saugus laikinas apgyvendinimas, suteikta medicinos ir psichologinė pagalba, jei yra galimybė, suteikta ir teisinė pagalba. Konsulinis pareigūnas gali tarpininkauti pateikiant pareiškimą vietos policijai.

Konsulinis pareigūnas turi organizuoti nukentėjusio nuo prekybos žmonėmis piliečio saugią kelionę į Lietuvą. Jei būtina, išduoti asmens grįžimo pažymėjimą vietoj prarasto asmens dokumento, organizuoti bilieto į Lietuvą nupirkimą, padengti kitas būtinas išlaidas. Konsulinis pareigūnas gali tarpininkauti, kad nukentėjusįjį į oro uostą ar į stotį užsienio valstybėje palydėtų nevyriausybės organizacijos, teikiančios pagalbą minėtam asmeniui, atstovai, arba gali palydėti pats. Jei prekybos žmonėmis auka baiminasi grįžti, konsulinis pareigūnas tarpininkauja organizuojant pasitikimą ir apsaugą Lietuvoje.



Konsulinis pareigūnas prekybos žmonėmis aukas taip pat informuoja, kur galima kreiptis sugrįžus į Lietuvą, kad galėtų gauti teisinę apsaugą, būtų apsaugoti nuo pakartotinių grasinimų, kur galėtų kreiptis dėl įsidarbinimo, psichologinės pagalbos, laikinos nakvynės. Konsulinis pareigūnas suteikia informaciją apie nevyriausybinės Lietuvos organizacijas, teikiančias pagalbą prekybos žmonėmis ar prostitucijos aukoms Lietuvos Respublikoje.

### Konsuliniai pareigūnai gali:

- Susisiekti su užsienio valstybės teisėsaugos institucijomis, teikiančiomis pagalbą prekybos žmonėmis aukoms, kuriose Jums būtų:
  - užtikrintas nemokamas laikinas saugus apgyvendinimas;
  - suteikta nemokama medicinos ir psichologinė pagalba;
  - suteikta nemokama teisinė pagalba.
- Tarpininkauti pateikiant pareiškimą vietos policijai.
- Organizuoti Jūsų kelionę į Lietuvą:
  - organizuoti bilieto į Lietuvą pirkimą;
  - prireikus tarpininkauti, kad būtumėte palydėtas į stotį ar oro uostą ir pasitiktas kitos šalies ir Lietuvos stotyje ar oro uoste.
- Susisiekti su Lietuvos institucijomis, teikiančiomis pagalbą prekybos žmonėmis aukoms, kuriose Jums būtų:
  - užtikrintas nemokamas laikinas saugus apgyvendinimas;
  - suteikta nemokama medicinos ir psichologinė pagalba;
  - suteikta nemokama teisinė pagalba.

### MATERIALINĖ PAGALBA

Jei užsienio valstybėje esantis Lietuvos Respublikos pilietis, kuris staiga sunkiai suserga, susižaloja, jo atžvilgiu yra įvykdomas nusikaltimas ar kitas teisės pažeidimas, neturi materialinių lėšų būtinajai medicinos pagalbai, grįžimo į Lietuvą išlaidoms padengti ar kitais atvejais, jis gali kreiptis į Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą.

Konsulinis pareigūnas, išsiaiškinęs, kas atsitiko nukentėjusiam asmeniui ir kokios pagalbos jam reikia, padės susisiekti su artimaisiais ar kitais asmenimis Lietuvoje, kurie galėtų padėti finansiškai. Nukentėjusio asmens artimieji materialinę pagarbą jam gali persiųsti dviem būdais:

- siųsdami grynųjų pinigų perlaidą, pasinaudoję tarptautinėmis skubių pinigų pervedimo sistemomis;
- pageidaujama pinigų sumą įnešdami į Užsienio reikalų ministerijos kasą arba pervesdami į Užsienio reikalų ministerijos sąskaitą Lietuvoje. Tokiu atveju nukentėjusiam artimųjų perduoti pinigai diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje bus išmokėti grynaisiais. Už šią paslaugą yra imamas nustatytas mokestis.

Konsulinis pareigūnas, esant galimybei, pasiūlys asmeniui pasinaudoti diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos ryšio priemonėmis, kad jis galėtų susisiekti su artimaisiais ir paprašyti pagalbos. Jei tokių galimybių nėra, konsulinis pareigūnas pats bandys susisiekti su nukentėjusiojo nurodytais asmenimis ir siekti, kad šie suteiktų nukentėjusiajam pagalbą.

Išimtiniais atvejais, jei nukentėjusysis neturi artimųjų arba per tam tikrą laiką su jais nepavyksta susisiekti, arba jie neturi galimybių ar atsako padėti nukentėjusiajam, jam gali būti suteikta pagalba iš biudžeto. Svarbu žinoti, kad ši pagalba teikiama tik **išimtiniais atvejais**, kai nėra galimybės nukentėjusiajam gauti pagalbos iš kitų šaltinių. Ši pagalba nėra negražinama, **asmuo įsipareigoja ją gražinti, jei ji jam bus suteikta.**

Materialinė pagalba teikiama:

- piliečiui staiga sunkiai susirgus, susižalojus – būtinajai medicinos pagalbai suteikti;
- piliečiui nukentėjus dėl įvykdyto nusikaltimo ar kito teisės pažeidimo – grįžimo į Lietuvos Respubliką išlaidoms padengti;
- kitais atvejais, kai nukentėjęs pilietis kreipiasi į atstovybę su prašymu suteikti materialinę pagalbą.

Esant būtinybei suteikti materialinę pagalbą iš biudžeto, konsulinis pareigūnas gali nupirkti nukentėjusiajam bilietus grįžti į Lietuvą, padengti jo patirtas būtinas medicinos pagalbos išlaidas arba kompensuoti kitos būtinos pagalbos teikimą. Atkreiptinas dėmesys, kad **pagalba gryniaisiais pinigais piliečiui nesuteikiama**. Gavęs materialinę pagalbą, nukentėjęs pilietis turi pasirašyti raštišką patvirtinimą, kad jam buvo suteikta nustatyto dydžio materialinė pagalba, kuriame taip pat įsipareigoja, grįžęs į Lietuvą, atlyginti Užsienio reikalų ministerijai jos turėtas išlaidas iki nustatytos datos.

### Konsuliniai pareigūnai gali:

- informuoti apie galimybes gauti materialinę pagalbą iš savo artimųjų;
- padėti susisiekti su artimaisiais;
- nežinant artimųjų kontaktų, padėti juos rasti;
- pririnkus tarpininkauti randant nemokamą nakvynę, jei užsienio valstybėje yra tikų galimybių.

### Konsuliniai pareigūnai negali:

- duoti ar paskolinti pinigų;
- apmokėti Jūsų sąskaitų ar padengti turėtų išlaidų.

## KITA KONSULINĖ INFORMACIJA

### SANTUOKOS SUDARYMAS UŽSIENYJE

Jeigu Lietuvos Respublikos pilietis nori sudaryti santuoką užsienyje (nesvarbu, su kokios valstybės piliečiu), jis turi gauti pažymą apie šeiminių padėčių. Šią pažymą jis turės pateikti užsienio valstybės institucijai, kurioje sudarys santuoką.

Pažymą apie šeiminių padėčių išduoda Lietuvos Respublikos miestų (rajonų) civilinės metrikacijos skyriai (pagal piliečio gyvenamąją vietą). Pažymą gali gauti pats asmuo arba jo įgaliotas kitas asmuo, kreipdamasis tiesiogiai į civilinės metrikacijos skyrių (pagal gyvenamąją vietą).

Civilinės metrikacijos skyriaus išduota pažyma apie šeiminių padėčių galioja šešis mėnesius. Už pažymos išdavimą imamas nustatyto dydžio mokeskis. Pažyma išduodama lietuvių kalba. Prieš pateikiant pažymą užsienio valstybės kompetentingai institucijai, pažyma turi būti išvers-ta į tos valstybės kalbą ir nustatyta tvarka legalizuota, jei tarptautinės sutartys nenumato kitaip. Dėl pažymos legalizavimo reikia kreiptis į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Konsulinį departamentą (Vilnius, J. Tumo-Vaižganto g. 2, tel. (8 ~ 5) 236 2613).

Lietuvos Respublikos piliečiai, esantys užsienio valstybėje, dėl pažy-mos apie šeiminių padėčių gavimo gali kreiptis į Lietuvos Respublikos di-plomatines atstovybes ir konsulines įstaigas.

Lietuvos Respublikos piliečių užsienio valstybių institucijose įregistruotos santuokos įtraukiamos į apskaitą jų gyvenamosios vietos Lietu-vos Respublikoje civilinės metrikacijos įstaigoje įrašant santuokos įrašą ir išduodant santuokos liudijimą.

Nuolat Lietuvos Respublikoje negyvenančių piliečių santuokas į apskaitą įtraukia Vilniaus miesto civilinės metrikacijos skyrius.

Prašymas įtraukti santuoką į apskaitą turi būti pateikiamas civilinės metrikacijos įstaigai. Užsienyje gyvenantys piliečiai prašymą įtraukti santuoką į apskaitą gali pateikti per Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą.

Prieš kreipdamasis į Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos dėl pažymos apie šeiminių padėčių gavimo ar užsienyje sudarytos santuokos įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, iš anksto pasidomėkite, kokius dokumentus turėtumėte pristatyti diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai. Nuolat atnaujinamą informaciją galite rasti Užsienio reikalų ministerijos interneto puslapyje [www.urm.lt](http://www.urm.lt), diplomatinių atstovybių ir konsulinių įstaigų interneto puslapiuose, taip pat paskambinę konsulinės informacijos telefonu (8 ~ 5) 236 2400 arba diplomatinių atstovybių bei konsulinių įstaigų informaciniais telefonais (žr. priedą).

### VAIKO GIMIMAS UŽSIENYJE

Visų Lietuvos Respublikos piliečiams gimusių vaikų gimimą jų tėvai privalo įtraukti į apskaitą Lietuvoje, net ir tada, kai tik vienas iš vaiko tėvų yra Lietuvos Respublikos pilietis arba kai vaikas yra įgijęs kitos valstybės pilietybę. Užsienyje gimusių vaikų gimimus į apskaitą įtraukia ir gimimo liudijimus išduoda Vilniaus miesto civilinės metrikacijos skyrius. Užsienyje gimusio vaiko tėvai prašymą įtraukti vaiko gimimą į apskaitą gali paduoti Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje.

Jei vaiko tėvai pageidauja, kad vaikas turėtų Lietuvos Respublikos pilietybę, jie per Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą gali kreiptis dėl Lietuvos Respublikos pilietybės klausimo sprendimo. Sprendimas dėl vaiko pilietybės yra priimamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo nuostatomis.

Išsprendus vaiko pilietybės klausimą ir priėmus sprendimą, kad vaikas yra Lietuvos Respublikos pilietis, vienas iš vaiko tėvų gali paduoti prašymą dėl paso išdavimo vaikui. Nors prašymą dėl paso išdavimo pildo ir dokumentus pateikia vienas iš vaiko tėvų, vaikas taip pat turi atvykti į diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą, kad konsulinis pareigūnas galėtų įsitikinti jo asmens tapatybę.

Užsienio valstybėje gimęs vaikas keliauti į Lietuvą gali tik turėdamas

Lietuvos Respublikos arba užsienio valstybės išduotą pasą, kitą kelionės dokumentą arba jei vaiko duomenys yra įrašyti vieno iš vaiko tėvų, kuris yra užsienio valstybės pilietis, pase. Išimtiniais atvejais, tik tada, jei abu vaiko tėvai yra Lietuvos Respublikos piliečiai ar vaiko motina yra Lietuvos pilietė ir tėvas yra nežinomas, arba jei vaiko tėvai pateikia dokumentus, patvirtinančius, kad vaikas neįgijo užsienio valstybės pilietybės, Lietuvos Respublikos diplomatinė atstovybė ar konsulinė įstaiga gali išduoti užsienyje gimusiam vaikui asmens grįžimo pažymėjimą. Vaiko gimimo liudijimas nėra kelionės dokumentas.

Prieš kreipdamiesi į Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos dėl vaiko gimimo įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, dėl vaiko Lietuvos Respublikos pilietybės klausimo sprendimo, dėl paso ar asmens grįžimo pažymėjimo išdavimo vaikui, iš anksto pasidomėkite, kokius dokumentus turėtumėte pristatyti diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai. Nuolat atnaujinamą informaciją galite rasti Užsienio reikalų ministerijos interneto puslapyje [www.urm.lt](http://www.urm.lt), diplomatinių atstovybių ir konsulinių įstaigų interneto puslapiuose, taip pat paskambinę konsulinės informacijos telefonu (8 ~ 5) 236 2400 arba diplomatinių atstovybių bei konsulinių įstaigų informaciniais telefonais (žr. priedą).

### DOKUMENTŲ LEGALIZAVIMAS

#### *Lietuvoje išduoti dokumentai, pateikiami užsienio valstybėse*

Jei į užsienio valstybę vykstate ne vien turistiniais tikslais, o ketinate užsiimti teisėta veikla ar joje gyventi, Jums gali reikėti su savim turėti ir pateikti užsienio valstybės institucijoms, įstaigoms ar organizacijoms įvairius Lietuvos Respublikos valstybės ar savivaldybių institucijų ar pareigūnų išduotus administracinius, notarinius ar kitokius dokumentus, pavyzdžiui, diplomus, pažymėjimus, teismo sprendimus, įvairias pažymas ir pan. Siekiant, kad Lietuvos Respublikoje išduotus dokumentus galėtumėte priimti ir svarstyti kitų valstybių institucijos, šie dokumentai sukeltų teisinės pasekmes kitoje valstybėje, konsulinės tarnybos pareigūnas turi

patvirtinti dokumente esančio parašo, antspaudo ir pasirašiusio asmens pareigų tikrumą. Konsulinis pareigūnas tai gali padaryti dokumentą legalizuodamas arba patvirtindamas pažyma (*Apostille*).

Dokumentų legalizavimas – Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento valstybės tarnautojo arba diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos konsulinio pareigūno atliekamas dokumente esančio parašo, pasirašiusio asmens pareigų ir antspaudo tikrumo patvirtinimas, kurio reikia tam, kad vienos valstybės dokumentus galėtų svarstyti kitos valstybės institucijos, šie dokumentai sukeltų teisinių pasekmių kitoje valstybėje, išskyrus atvejus, kai pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar Europos Sąjungos teisės aktus dokumentas yra atleistas nuo legalizavimo.

Dokumentų tvirtinimas pažyma (*Apostille*) – Konsulinio departamento valstybės tarnautojo atliekamas dokumente esančio parašo, pasirašiusio asmens pareigų ir antspaudo tikrumo patvirtinimas pažyma (*Apostille*), numatyta 1961 m. spalio 5 d. Hagos konvencijoje dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo. Patvirtinimo reikia tam, kad Lietuvos Respublikoje išduotus dokumentus galėtų svarstyti kitų valstybių Hagos konvencijos dalyvių institucijos, šie dokumentai sukeltų teisinių pasekmių tose valstybėse, išskyrus atvejus, kai pagal Lietuvos Respublikos tarptautines sutartis ar Europos Sąjungos teisės aktus dokumentas yra atleistas nuo tvirtinimo pažyma (*Apostille*).

Legalizuojami ir tvirtinami pažyma (*Apostille*) šie dokumentai:

- išduodami valstybės ir savivaldybių jurisdikcijai priklausančių valstybės ir savivaldybių institucijų arba valstybės ir savivaldybių pareigūnų, įskaitant ir tuos dokumentus, kuriuos išduoda prokuroras, teismo pareigūnas arba teismo sprendimus vykdamas asmuo;
- administraciniai dokumentai;
- notariniai aktai;
- fizinių asmenų pasirašytų dokumentų oficialūs patvirtinimai: dokumentų registracijos arba jų buvimo tam tikrą dieną patvirtinimai; parašų oficialūs ir notariniai liudijimai.

Pažyma (*Apostille*) tvirtinami Lietuvoje išduoti dokumentai, kurie bus pateikiami užsienio valstybėse, prisijungusiose prie 1961 m. Hagos konvencijos dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo. Tokius dokumentus reikia patvirtinti pažyma (*Apostille*) Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Konsuliniame departamente. Šie dokumentai atleidžiami nuo legalizavimo užsienio valstybių diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose.

Lietuvoje išduoti dokumentai, kurie bus pateikiami užsienio valstybėse, neprisijungusiose prie 1961 m. Hagos konvencijos dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo, turi būti legalizuojami. Šiuos dokumentus reikia legalizuoti Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Konsuliniame departamente arba Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, esančioje užsienio valstybėje, kurioje tie dokumentai yra pateikiami. Paskui šiuos dokumentus reikia legalizuoti užsienio valstybės, kurioje jie bus pateikiami, Užsienio reikalų ministerijoje arba diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, esančioje Lietuvoje.

Reikalavimai legalizuojamiems ar tvirtinamiems pažyma (*Apostille*) dokumentams:

- pažyma (*Apostille*) tvirtinami tik Lietuvos Respublikoje išduoti dokumentai. Pažyma (*Apostille*) netvirtinami diplomatų ir konsulinių pareigūnų išduoti dokumentai ir tiesiogiai su prekybos arba muitinės operacijomis susiję administraciniai dokumentai.
- Lietuvos Respublikoje išduoti dokumentai, kurie pateikiami legalizuoti ar tvirtinti pažyma (*Apostille*), turi būti pasirašyti kompetentingo pareigūno ir patvirtinti dokumentą išdavusios valstybės institucijos antspaudu su Lietuvos valstybės herbu.
- Lietuvos Respublikoje išduotų dokumentų nuorašai legalizuojami ar tvirtinami pažyma (*Apostille*) tik tada, kai jų tikrumas yra paliudytas notariškai, o patys dokumentai atitinka Dokumentų legalizavimo ir tvirtinimo pažyma aprašo reikalavimus.

Už vieno dokumento legalizavimą, patvirtinimą pažyma *Apostille* imama 10 eurų (kai kreipiamasi užsienio valstybėje) arba 35 litų (kai kreipiamasi Lietuvoje) konsulinis mokestis.

### **Užsienio valstybėse išduoti dokumentai, pateikiami Lietuvoje**

Tam, kad užsienio valstybėje išduotus dokumentus galėtų priimti ir svarstyti Lietuvos Respublikos institucijos ir šie dokumentai sukeltų teisiinių pasekmių Lietuvoje, jie turi būti legalizuoti. Legalizuoti nereikia Lietuvoje pateikiamų užsienio valstybių dokumentų, jeigu:

- dokumentai, išduoti valstybėse, prisijungusiose prie 1961 m. Hagos konvencijos dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo. Šiose valstybėse išduoti dokumentai, patvirtinti toje valstybėje pažyma (*Apostille*), Lietuvoje priimami be jokio kito patvirtinimo. Pažyma (*Apostille*) dokumentus tvirtina išdavusios užsienio valstybės paskirta atitinkama valdžios įstaiga. Daugumoje valstybių pažyma (*Apostille*) dokumentus tvirtina užsienio reikalų ministerijos;
- dokumentai, išduoti valstybėse, su kuriomis Lietuva yra pasirašiusi sutartį dėl teisinės pagalbos ir teisiųjų santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose. Šiose valstybėse išduoti dokumentai, kurie yra siunčiami kartu su teisinės pagalbos prašymais, tinkamai parengti ar patvirtinti juos išdavusios valstybės kompetentingos institucijos, priimami Lietuvoje be legalizavimo ir jokio kito patvirtinimo. Tačiau kiti šiose valstybėse išduoti oficialūs dokumentai, teikiami Lietuvos Respublikos institucijoms, nesusiję su civilinių, šeimos ir baudžiamųjų bylų nagrinėjimu, turi būti nustatyta tvarka patvirtinti pažyma (*Apostille*) arba legalizuoti.

Jei dokumentai buvo išduoti užsienio valstybėje, kuri nėra prisijungusi prie 1961 m. Hagos konvencijos arba jei jie nėra siunčiami kartu su valstybės, pasirašiusios su Lietuva sutartį dėl teisinės pagalbos ir teisiųjų santykių, teisinės pagalbos prašymais, juos reikia legalizuoti.

Šie dokumentai pirmiausia turi būti legalizuoti juos išdavusios valstybės kompetentingoje institucijoje (dažniausiai Užsienio reikalų ministerijoje) arba diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje. Paskui šie dokumentai legalizuojami arba Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje, esančioje juos išdavusioje valstybėje, arba Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Konsuliniame departamente.

### **Lankytojų priėmimas Užsienio reikalų ministerijoje dokumentų legalizavimo klausimais:**

Priėmimo valandos: 9–12 val. (darbo dienomis).

Adresas: J. Tumo-Vaižganto g. 2, Vilnius.

Kabinetas: Nr. 105 (įėjimas iš kairiosios ministerijos pusės).

Dokumentus pateikiantis asmuo privalo su savimi turėti pasą arba asmens tapatybės kortelę.

Atkreipiame dėmesį, kad pagal nustatytą tvarką pateiktus legalizuoti dokumentus ministerija legalizuoja ne vėliau kaip per 5 darbo dienas.

Telefonas pasiteirauti: (8 ~ 5) 23 62 613.

### **DIPLOMATINIŲ ATSTOVYBIŲ IR KONSULINIŲ ĮSTAIGŲ ATLIEKAMI NOTARINIAI VEIKSMAI**

Lietuvos Respublikos piliečiai, esantys užsienio valstybėje, gali kreiptis į artimiausią Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę ar konsulinę įstaigą dėl notarinių veiksmyų atlikimo. Konsulinis pareigūnas neatlieka notarinių veiksmyų užsieniečiams, asmenims be pilietybės ar juridiniams asmenims. Lietuvos Respublikos konsuliniai pareigūnai atlieka šiuos notarinius veiksmus:

- tvirtina sandorius, išskyrus sutartis dėl Lietuvos Respublikoje esančių nekilnojamojų daiktų perleidimo, perdavimo naudotis, įkeitimo ar kitų daiktinių teisių ar jų suvaržymo;
- liudija dokumentų nuorašų ir jų išrašų tikrumą;
- liudija parašo dokumentuose tikrumą;
- tvirtina faktą, kad fizinis asmuo yra gyvas ir yra tam tikroje vietovėje;
- priima saugoti asmeninius testamentus;
- tvirtina dokumentų pateikimo laiką;
- priima jūrinius protestus;
- atlieka kitus įstatymų numatytus notarinius veiksmus.

Konsulinis pareigūnas privalo padėti Lietuvos Respublikos piliečiams įgyvendinti jų teises ir ginti teisėtus interesus, išaiškinti jiems jų teises ir pareigas, atliekant notarinius veiksmus, įspėti juos apie atliekamų notarinių veiksmų pasekmes. Lietuvos Respublikos piliečių prašymu konsulinis pareigūnas gali parengti sandorių ir pareiškimų projektus, daryti dokumentų nuorašus ar jų išrašus, taip pat teikti paaiškinimus notarinių veiksmų atlikimo klausimais.

Notariniai veiksmai atliekami iš karto, kai pateikiami reikiami dokumentai ir paimamas nustatyto dydžio konsulinis mokestis, atlyginus faktines išlaidas, susijusias su notarinių veiksmų atlikimu. Jeigu reikia papildomos informacijos ar konsultacijos, notarinių veiksmų atlikimas gali būti atidėtas, tačiau ne ilgiau kaip 10 kalendorinių dienų.

Už notarinių veiksmų atlikimą imamas nustatyto dydžio konsulinis mokestis (sumokamas grynaisiais pinigais arba mokėjimo pavedimu į konsulinių įstaigų užsienyje atidarytas sąskaitas, jei yra tokia galimybė). Informaciją apie konsulinio mokesčio tarifus už atskirų notarinių veiksmų atlikimą galite rasti Užsienio reikalų ministerijos interneto svetainėje [www.urm.lt](http://www.urm.lt), taip pat paskambinę į diplomatinės atstovybes, konsulines įstaigas arba konsulinės informacijos telefonu (8 ~ 5) 236 2400.

Prieš kreipdamiesi į Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybes ar konsulines įstaigas dėl notarinių veiksmų atlikimo, iš anksto pasidomėkite, kokius dokumentus turėtumėte pristatyti diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai. Nuolat atnaujinamą informaciją galite rasti Užsienio reikalų ministerijos interneto puslapyje [www.urm.lt](http://www.urm.lt), diplomatinė atstovybių ir konsulinių įstaigų interneto puslapiuose, taip pat paskambinę konsulinės informacijos telefonu (8 ~ 5) 236 2400 arba diplomatinė atstovybių bei konsulinių įstaigų informaciniais telefonais (žr. priedą).

## GYVENAMOSIOS VIETOS UŽSIENYJE DEKLARAVIMAS

Lietuvos Respublikos piliečiai, išvykstantys iš Lietuvos Respublikos ilgesniam nei šešių mėnesių laikotarpiui, deklaruoti gyvenamosios vietos pakeitimą privalo per 7 darbo dienas iki išvykimo.

Užsienio valstybėse gyvenantys asmenys, kurie iš Lietuvos Respublikos išvyko trumpesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui, tačiau liko užsienio valstybėje ilgiau negu šeši mėnesiai, apie gyvenamosios vietos pakeitimą deklaruoja per Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybes ar konsulines įstaigas užsienio valstybėse.

**Asmuo, norėdamas deklaruoti savo gyvenamąją vietą, konsulinei įstaigai turi pateikti:**

- užpildytą nustatytos formos deklaraciją;
- asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą – Lietuvos Respublikos piliečio pasą, asmens tapatybės kortelę, pasą ar leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje;
- vaikų asmens tapatybę patvirtinančius dokumentus – Lietuvos Respublikos piliečio pasą, asmens tapatybės kortelę, pasą ar leidimą gyventi Lietuvos Respublikoje. Jeigu Lietuvos Respublikos piliečio pasas, asmens tapatybės kortelė ar pasas vaikui nebuvo išduoti, pateikiamas vaiko gimimo liudijimas.

Jeigu Lietuvos Respublikos piliečiui nustatyta globa ar rūpyba, privaloma pateikti globą (rūpybą) ar atstovavimą patvirtinančius dokumentus ar šių dokumentų įstatymų nustatyta tvarka patvirtintus nuorašus ir savo asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą, jeigu asmens gyvenamąją vietą deklaruoja globėjas (rūpintojas) ar socialinės globos įstaigos atstovas.

## PATARIMAI GRĮŽTANTIEMS IŠ UŽSIENIO

Kai kuriose užsienio valstybėse, paliekant šalį, reikia mokėti išvykimo ar pasienio rinkliavą oro uoste ar kitame pasienio kontrolės punkte. Prieš išvykdam įsitikinkite, kad Jums liko pinigų padengti šias išlaidas.

Svarbu žinoti, kad įvežamus į šalį ir išvežamus iš jos tam tikrus daiktus, produktus, prekes gali reikėti deklaruoti. Nevežkite į Lietuvą daiktų ar prekių, kuriuos įvežti į Lietuvos Respubliką draudžiama.

Keliaujant po Europos Sąjungos valstybes, perkamų ar vežamų daiktų kiekis **neribojamas**, jei tie daiktai skirti naudoti asmeniškai, o ne parduoti, PVM ir maitinimo mokesčiai yra įskaičiuojami į kainą ir kitoje ES šalyje jokių mokesčių mokėti nebereikia.

Tačiau atkreipiame dėmesį į tai, kad kiekviena Europos Sąjungos valstybė gali nustatyti skirtingus asmeniniam **vartojimui skirtų tabako gaminių ir alkoholinių gėrimų kiekius**. Jeigu vežatės tų prekių daugiau, gali tekti pateikti dokumentus, įrodančius, kad jos yra asmeninio vartojimo. Informaciją apie šių gaminių kiekius galite rasti Maitinimo departamento interneto puslapyje [www.cust.lt](http://www.cust.lt) arba sužinoti telefonu (8 ~ 5) 261 3027.

Keleivis, atvykstantis į Lietuvos Respubliką iš trečiųjų (ne Europos Sąjungos) šalių, be importo maitinimo mokesčių gali įvežti:

- asmeninio naudojimo reikmenis;
- darbo įrankius, mokymosi reikmenis, taip pat daiktus, skirtus įsikurti, jeigu keleivis atvyksta į Lietuvos Respubliką dirbti pagal darbo sutartį, į tarnybinę komandiruotę arba mokytis;
- asmeninį turtą, jeigu asmuo keičia gyvenamąją vietą ir persikelia gyventi į Lietuvą iš trečiosios šalies;
- buitines daiktus antrajai gyvenamajai vietai apstatyti, jeigu asmuo turi nuolatinę gyvenamąją vietą trečiojoje šalyje;
- kraitį, jam priklausančius naujus ar nenaujus buitines daiktus, jeigu asmuo po vedybų persikelia gyventi iš trečiosios šalies į Lietuvą;

- vedybų proga gaunamas dovanas iš asmenų, gyvenančių trečiojoje šalyje;
- asmeninio naudojimo transporto priemone;
- asmeniniame багаže esančias nekomercinio pobūdžio prekes (įvežamas nereguliariai ir skirtas keleivių arba jų šeimų asmeniniam naudojimui arba dovanoms), jeigu jų bendra vertė (išskyrus toliau nurodytas ribojamas prekes) yra ne didesnė nei 600 litų.

Tabako gaminių, alkoholinių gėrimų, kvėpalų ir tualetinio vandens, kavos ir arbatos, nemokant maitinimo mokesčio, galima įvežti ribotą kiekį. Informaciją apie šių produktų kiekius, kuriuos galima įvežti į Lietuvą iš trečiųjų šalių be maitinimo mokesčio, galite rasti Maitinimo departamento interneto puslapyje [www.cust.lt](http://www.cust.lt) arba sužinoti telefonu (8 ~ 5) 261 3027. Atminkite, kad gabenant didesnius prekių kiekius, yra taikomi muitai ir kiti mokesčiai.

Vadovaujantis šiuo metu galiojančiais Lietuvos Respublikos teisės aktais įvežama į Lietuvos Respubliką iš Europos Sąjungai nepriklausančių (trečiųjų) šalių ar išvežama iš Lietuvos į tas šalis grynųjų pinigų vienkartinė suma, viršijanti 10 tūkst. eurų, ar ją atitinkanti suma kita valiuta, turi būti deklaruojama raštu Lietuvos maitinimo mokesčių deklaracija. Grynųjų pinigų įvežimas į Lietuvos Respubliką ar išvežimas iš jos neribojamas. Už į Lietuvą įvežamus ar iš jos išvežamus grynuosius pinigus jokių mokesčių muitinei mokėti nereikia. Užsienio valstybių ir Lietuvos Respublikos piliečiams taikoma tokia pati pinigų deklaravimo tvarka.

Apie kitų daiktų ir prekių įvežimo į Lietuvos Respubliką reikalavimus ir sąlygas, jiems įvežti taikomus maitinimo mokesčių informacijos teiraukitės Maitinimo departamento prie Finansų ministerijos informaciniu tel. (8 ~ 5) 261 3027 arba el. paštu [info@cust.lt](mailto:info@cust.lt).

Prieš išvykdam į užsienio valstybę, kuri nėra Europos Sąjungos narė, dėl informacijos apie ribojamus ar draudžiamus importuoti iš trečiųjų šalių daiktus ir prekes susisiekit su Maitinimo departamentu tel. (8 ~ 5) 261 3027 arba el. paštu [info@cust.lt](mailto:info@cust.lt).

*Šaltinis [www.cust.lt](http://www.cust.lt)*

## LIETUVOS RESPUBLIKOS DIPLOMATINĖS ATSTOVYBĖS IR KONSULINĖS ĮSTAIGOS

### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA AIRIJOS RESPUBLIKOJE

Adresas: 90 Merrion Road,  
Ballsbridge, Dublin 4  
Ireland

Tel.: +353 1 6688292,  
+353 1 6781025  
Faks. +353 1 6680004  
El. paštas [amb.ie@urm.lt](mailto:amb.ie@urm.lt)  
<http://ie.mfa.lt>

### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA ARGENTINOS RESPUBLIKOJE, BRAZILIJOS FEDERACINEI RESPUBLIKAI, KOLUMBIJOS RESPUBLIKAI, URUGVAJAUS RYTŲ RESPUBLIKAI, VENESUELOS BOLIVARO RESPUBLIKAI, ČILĖS RESPUBLIKAI IR EKVADORO RESPUBLIKAI

Adresas: Calle Mendoza 1018 (1428)  
Buenos Aires - Capital Fedral  
Argentina

Tel. +54 11 4788 2153  
Faks. +54 11 4785 7915  
El. paštas [ambasada@lituania.org.ar](mailto:ambasada@lituania.org.ar)  
<http://ar.mfa.lt>

### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA AUSTRIJOS RESPUBLIKOJE, SLOVĖNIJOS RESPUBLIKAI, SLOVAKIJOS RESPUBLIKAI, KROATIJOS RESPUBLIKAI IR LICHTENŠTEINO KUNIGAIKŠTYSTEI

Adresas: Löwengasse 47/4,  
1030 Vienna  
Austria

Tel. +43 1 718 5467  
Faks. +43 1 718 5469  
El. paštas [amb.at@urm.lt](mailto:amb.at@urm.lt)  
<http://at.mfa.lt>

### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA AZERBAIDŽANO RESPUBLIKOJE

Adresas: 15 Istiglalijat str.  
Baku  
Azerbaijan

Tel. +994 12 4987191  
Faks. +994 12 4930348  
El. paštas [amb.az@urm.lt](mailto:amb.az@urm.lt)

### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA BALTARUSIJOS RESPUBLIKOJE

Adresas: Ul. Zacharova 68,  
220088 Minsk  
Belarus

Tel.: +375 17 2852 448,  
+375 17 2852 449  
Faks. +375 17 2853 337  
El. paštas [amb.by@urm.lt](mailto:amb.by@urm.lt)  
<http://by.mfa.lt>

### LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINIS KONSULATAS GARDINE (BALTARUSIJOS RESPUBLIKA)

Adresas: Ul. Gorkogo 104,  
Grodno  
Belarus

Tel.: +375 17 2177 090;  
+375 15 2485 910,  
+375 15 2485 635  
Faks.: +375 15 2480 130;  
+375 17 2177 099  
El. paštas [kons.gardinas@urm.lt](mailto:kons.gardinas@urm.lt)  
<http://consulate-grodno.mfa.lt>

### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA BELGIJOS KARALYSTĖJE IR LIUKSEMBURGO DIDŽIAJAI HERCOGYSTEI

Adresas: Rue Maurice Lietart 48,  
1150 Brussels  
Belgium

Tel. +32 2 772 27 50  
Faks. +32 2 772 17 01  
El. paštas [info@lt-embassy.be](mailto:info@lt-embassy.be)  
<http://be.mfa.lt>

### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA ČEKIJOS RESPUBLIKOJE

Adresas: Pod Klíkovkou 1916/2  
15000 Praha 5, Smíchov  
Czech Republic

Tel.: +42 02 572 101 22,  
+42 02 572 101 23  
Faks. +42 02 572 101 24  
El. paštas [amb.cz@urm.lt](mailto:amb.cz@urm.lt)  
<http://cz.mfa.lt>

### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA DANIJOS KARALYSTĖJE IR ISLANDIJOS RESPUBLIKAI

Adresas: Bernstorffsvej 214  
DK-2920 Charlottelund  
Copenhagen  
Denmark

Tel. +45 39 636 207  
Faks. +45 39 636 532  
El. paštas [amb.dk@urm.lt](mailto:amb.dk@urm.lt)  
<http://dk.mfa.lt>



**LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA EGIPTO ARABŲ RESPUBLIKOJE,  
JORDANIJOS HAŠEMITŲ KARALYSTEI, SIRIJOS ARABŲ RESPUBLIKAI,  
LIBANO RESPUBLIKAI IR KUVEITO VALSTYBEI**

Adresas: 47 Ahmed Heshmat Str. Tel. +20 2 27364329  
Zamalek Faks. +20 2 27364326  
Cairo El. paštas [amb.eg@urm.lt](mailto:amb.eg@urm.lt)  
Arab Republic of Egypt

---

**LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA ESTIJOS RESPUBLIKOJE**

Adresas: Uus tn. 15 Tel. +372 616 49 91  
Tallinn EE 0100 Faks. +372 641 20 13  
Estonia El. paštas [amb.ee@urm.lt](mailto:amb.ee@urm.lt)  
<http://ee.mfa.lt>

---

**LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA GRAIKIJOS RESPUBLIKOJE,  
BULGARIJOS RESPUBLIKAI IR ALBANIJOS RESPUBLIKAI**

Adresas: 49, Vasilissis Sofias Ave. Tel.: +30 210 72 94 356,  
GR - 106 76 Athens +30 210 72 94 357  
Greece Faks. +30 210 72 94 347  
El. paštas [amb.gr@urm.lt](mailto:amb.gr@urm.lt)  
<http://gr.mfa.lt>

---

**LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA GRUZIJOJE**

Adresas: Tengiz Abuladze str. 27 Tel. +995 32912933  
Tbilisi 0162 Faks. +995 32221793  
Georgia El. paštas [amb.ge@urm.lt](mailto:amb.ge@urm.lt)

---

**LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA ISPANIJOS KARALYSTĖJE**

Adresas: Pisuerga 5 Tel.: +34 91 702 21 16,  
28002 Madrid +34 91 70 221 18,  
Spain +34 91 31 020 75  
Faks.: +34 91 31 040 18,  
+34 91 56 479 92  
El. paštas [amb.es@urm.lt](mailto:amb.es@urm.lt)  
<http://es.mfa.lt>

---

**LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA ITALIJOS RESPUBLIKOJE, MALTOS  
RESPUBLIKAI IR SAN MARINO RESPUBLIKAI**

Adresas: Viale di Villa Grazioli 9 Tel.: +39 06 855 90 52,  
00198 Rome +39 06 854 04 82  
Italy Faks. +39 06 855 90 53  
El. paštas [amb.it@urm.lt](mailto:amb.it@urm.lt)  
<http://it.mfa.lt>

---

**LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA IZRAELIO VALSTYBĖJE, PIETŲ  
AFRIKOS RESPUBLIKAI, KIPRO RESPUBLIKAI, ETIOPIJOS FEDERACINEI  
DEMOKRATINEI RESPUBLIKAI**

Adresas: 8 Shaul Hameleh Blvd. Tel. +972 3 6958 685  
Amot Mishpat Bldg. Faks. +972 3 6958 691  
Tel Aviv 64733 El. paštas [amb.il@urm.lt](mailto:amb.il@urm.lt)  
Israel <http://il.mfa.lt>

---

**LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA JAPONIJOJE IR  
FILIPINŲ RESPUBLIKAI**

Adresas: 3-7-18 Moto-Azabu Tel. +81 3 3408 5091  
Minato-ku Faks. +81 3 3408 5092  
Tokyo 106-0046 El. paštas [amb.jp@urm.lt](mailto:amb.jp@urm.lt)  
Japan <http://jp.mfa.lt>

---

**LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA JAV IR  
JUNGTINĖMS MEKSIKOS VALSTIJOMS**

Adresas: 2300 Clarendon Blvd., Tel. +1 202 234 5860  
Suite 302 Faks. +1 202 328 0466  
Arlington, VA 22201 El. paštas: [amb.us@urm.lt](mailto:amb.us@urm.lt);  
Washington, [info@ltembassy.org](mailto:info@ltembassy.org)  
DC 20007-4226 [www.ltembassyus.org](http://www.ltembassyus.org)  
USA

---

**LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINIS KONSULATAS ČIKAGOJE (JAV)**

Adresas: 211 E. Ontario, Suite 1500 Tel. +1 312 397 0382  
Chicago, IL 60611 Faks. +1 312 397 0385  
USA El. paštas [kons.cikaga@urm.lt](mailto:kons.cikaga@urm.lt)  
[www.konsulatas.org](http://www.konsulatas.org)

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINIS KONSULATAS NIUJORKE (JAV)

Adresas: 420 Fifth Avenue, 3 Floor  
New York, N.Y., 10018  
USA

Tel.: +1 212 354 78 40,  
+1 212 354 78 49  
Faks. +1 212 354 79 11  
El. paštas [kons.niuorkas@urm.lt](mailto:kons.niuorkas@urm.lt)  
[www.ltconsny.org](http://www.ltconsny.org)

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA JUNGTINĖJE DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖJE

Adresas: 84 Gloucester Place  
London W1U 6AU  
United Kingdom

Tel. +44 20 7486 64 01  
Faks. +44 20 7486 64 03  
El. paštas [amb.uk@urm.lt](mailto:amb.uk@urm.lt)  
<http://uk.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA KANADOJE

Adresas: 130 Albert Str., Suite 204  
Ottawa, Ontario K1P 5G4  
Canada

Tel. +1 613 567 54 58  
Faks. +1 613 567 53 15  
El. paštas [amb.ca@urm.lt](mailto:amb.ca@urm.lt)  
[www.lithuanianembassy.ca](http://www.lithuanianembassy.ca)

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA KAZACHSTANO RESPUBLIKOJE, KIRGIJIOS RESPUBLIKAI IR TADŽIKISTANO RESPUBLIKAI

Adresas: Gornij Gigant  
Iskenderovo 15  
480099 Almaty  
Kazakhstan

Tel.: +7 727 2934 606,  
+7 727 2532 505  
Faks. +7 727 2935 153  
El. paštas: [amb.kz@urm.lt](mailto:amb.kz@urm.lt)

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA KINIJOS LIAUDIES RESPUBLIKOJE, KORĖJOS RESPUBLIKAI, MONGOLIJAI IR VIETNAMO SOCIALISTINEI RESPUBLIKAI

Adresas: #B-30 King's Garden Villa  
18 Xiaoyun Road  
Chaoyang District  
100016 Beijing  
People's Republic of China

Tel. +86 10 845 185 20  
Faks. +86 10 845 144 42  
El. paštas [amb.cn@urm.lt](mailto:amb.cn@urm.lt)

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA LATVIJOS RESPUBLIKOJE

Adresas: Rupniecības iela 24  
LV-1010 Rīga  
Latvia

Tel.: +371 7 321 519,  
+371 7 320 948,  
+371 7 320 919  
Faks. +371 7 321 589  
El. paštas [lt@apollo.lv](mailto:lt@apollo.lv)  
<http://lv.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA LENKIJOS RESPUBLIKOJE

Adresas: Al. Ujazdowskie 14  
00-478 Warszawa  
Poland

Tel. +48 22 625 33 68  
Faks. +48 22 625 34 40  
El. paštas [amb.pl@urm.lt](mailto:amb.pl@urm.lt)  
[www.lietuva.pl](http://www.lietuva.pl)

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINIS KONSULATAS VARŠUVOJE (LENKIJOS RESPUBLIKA)

Adresas: Al Ujazdowskie 12  
00-478 Warszawa  
Poland

Tel. +48 22 635 97 94  
Faks. +48 22 635 60 54  
El. paštas [kons.varsuva@urm.lt](mailto:kons.varsuva@urm.lt)

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSULATAS SEINUOSE (LENKIJOS RESPUBLIKA)

Adresas: Ul. 22 Lipca 9  
16-500 Sejny  
Poland

Tel. +4887 5173790  
Faks. +4887 5162214  
El. paštas [konsejny@post.pl](mailto:konsejny@post.pl)

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA MOLDOVOS RESPUBLIKOJE

Adresas: Str. I. Vasilescu 24/1  
Chisinau, MD 2001  
Moldova

Tel. +373 2254 3194  
Faks. +373 2223 4287  
El. paštas [amb.md@urm.lt](mailto:amb.md@urm.lt)

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA NYDERLANDŲ KARALYSTĖJE

Adresas: Laan van Meerdervoort 20  
2517 AK The Hague  
The Netherlands

Tel. +31 70 385 5418  
Faks. +31 70 385 3940  
El. paštas [amb.nl@urm.lt](mailto:amb.nl@urm.lt)  
<http://nl.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA NORVEGIJOS KARALYSTĖJE

Adresas: Dronningens gate 3,  
0152 Oslo,  
Norway  
Tel. +47 221 292 00  
Fax. +47 221 292 01  
El. paštas [amb.no@urm.lt](mailto:amb.no@urm.lt)  
<http://no.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA PORTUGALIJOS RESPUBLIKOJE

Adresas: Av. 5 de Outubro, 81 – 1 Esq.  
1050-050 Lisboa  
Portugal  
Tel. +351 21799 01 10  
Faks. +351 21799 63 63  
El. paštas [amb.pt@urm.lt](mailto:amb.pt@urm.lt)  
<http://pt.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA PRANCŪZIJOS RESPUBLIKOJE, TUNISO RESPUBLIKAI, ANDOROS KUNIGAİKŠTYSTEI IR MAROKO KARALYSTEI

Adresas: 22, bd de Courcelles  
75017 Paris  
France  
Tel. +331 4054 50 50  
Fax. +331 4054 50 75  
El. paštas [chancellerie@amb-lituanie.fr](mailto:chancellerie@amb-lituanie.fr)  
<http://fr.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA RUMUNIJOJE

Adresas: Bd. Primaverii, no. 51  
et.1, ap.2, Sector 1  
Bucharest  
011973  
Romania  
Tel. +40 21311 5997  
Faks. +40 2131 15919  
El. paštas [amb.ro@urm.lt](mailto:amb.ro@urm.lt)  
<http://ro.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA RUSIJOS FEDERACIJOJE IR ARMĖNIJOS RESPUBLIKAI

Adresas: Borisoglebskij per. 10  
121069 Moscow  
Russia  
Tel.: +7 495 785 86 05,  
+7 495 785 86 25  
Faks.: +7 495 785 86 00,  
+7 495 785 86 49  
El. paštas [amb.ru@urm.lt](mailto:amb.ru@urm.lt)  
<http://ru.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINIS KONSULATAS SANKT PETERBURGE (RUSIJOS FEDERACIJA)

Adresas: Ul. Rylejeva 37  
191123 St. Petersburg  
Russia  
Tel. +7 812 327 02 30;  
+7 812 327 31 67  
Faks. +7 812 327 26 15  
El. paštas [st.peterburgas@peterstar.ru](mailto:st.peterburgas@peterstar.ru)  
<http://consulate-stpetersburg.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS GENERALINIS KONSULATAS KALININGRADE (RUSIJOS FEDERACIJA)

Adresas: Ul. Proletarskaja 133  
Kaliningrad  
Russia  
Tel. +74012 95 76 88,  
+74012 95 94 86  
Faks. +7 4012 95 68 38  
El. paštas [kons.kaliningradas@urm.lt](mailto:kons.kaliningradas@urm.lt)  
<http://consulate-kaliningrad.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSULATAS SOVETSKE (RUSIJOS FEDERACIJA)

Adresas: Ul. Iskry 22,  
Sovetsk 238750  
Russia  
Tel. +7 401 61 38 165  
Faks. +7 401 61 39 159

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA SUOMIJOS RESPUBLIKOJE

Adresas: Rauhankatu 13 A  
00170 Helsinki  
Finland  
Tel. +358 9 6844 8820  
Faks. +358 9 6844 8820  
El. paštas [amb.fi@urm.lt](mailto:amb.fi@urm.lt)  
<http://fi.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA ŠVEDIJOS KARALYSTĖJE

Adresas: Grevgatan 5, BV  
114 53 Stockholm  
Sweden  
Tel.: +46 8 667 54 55,  
+46 8 103 018  
Faks. +46 8 667 54 56  
El. paštas: [amb.se@urm.lt](mailto:amb.se@urm.lt),  
[litemb@telia.com](mailto:litemb@telia.com)  
<http://se.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA ŠVEICARIJOS KONFEDERACIJOJE

Adresas: Kramgasse 12  
3011 Bern  
Switzerland

Tel. +41 313525291  
Faks. +41 313525292  
El. paštas [amb.ch@urm.lt](mailto:amb.ch@urm.lt)  
<http://ch.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA PRIE ŠVENTOJO SOSTO IR MALTOS ORDINUI

Adresas: Corso Vittorio Emanuele II,  
308  
00186 Roma,  
Italy

Tel. +39 0668192858  
Faks. +39 0668809596  
El. paštas [amb.va@urm.lt](mailto:amb.va@urm.lt)  
<http://va.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA TURKIJOS RESPUBLIKOJE, UZBEKISTANO RESPUBLIKAI IR IRANO ISLAMO RESPUBLIKAI

Adresas: Mahatma Gandhi Cad. No.  
17/8-9  
06700 G.O.P.  
Ankara  
Turkey

Tel. +90 312 447 07 66  
Faks. +90 312 447 06 63  
El. paštas [amb.tr@urm.lt](mailto:amb.tr@urm.lt)  
<http://tr.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA UKRAINOJE

Adresas: 21 Buslivska str.  
010901 Kyiv  
Ukraine

Tel. +380 44 254 09 20  
Faks. +380 44 254 09 28  
El. paštas [amb.ua@urm.lt](mailto:amb.ua@urm.lt)  
<http://ua.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA VENGRIJOS RESPUBLIKOJE, SERBIJOS RESPUBLIKAI, BOSNIJAI IR HERCEGOVINAI BEI JUODKALNIJAI

Adresas: Dobsinai utca 4/A  
1124 Budapest  
Hungary

Tel. +36 1 224 79 10  
Faks. +36 1 20 23 995  
El. paštas [litvania@litvania.hu](mailto:litvania@litvania.hu)  
<http://hu.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA VOKIETIJOS FEDERACINĖJE RESPUBLIKOJE

Adresas: Charitestr. 9  
10117 Berlin  
Germany

Tel. +49 30 890 681 0  
Faks. +49 30 890 681 15  
El. paštas [info@botschaft-litauen.de](mailto:info@botschaft-litauen.de)  
<http://de.mfa.lt>

---

#### LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADOS VOKIETIJOJE BONOS SKYRIUS

Adresas: Konstantinstrasse 25 A  
53179 Bonn-Bad Godesberg  
Germany

Tel. +49 228 9149112,  
+49 228 9149113  
Faks. +49 228 9149115  
El. paštas [amb.bona.de@urm.lt](mailto:amb.bona.de@urm.lt)

---

## NAUDINGOS NUORODOS

<a href="http://www.lrs.lt"><u>www.lrs.lt</u></a>	Lietuvos Respublikos Seimas
<a href="http://www.lrv.lt"><u>www.lrv.lt</u></a>	Lietuvos Respublikos Vyriausybė
<a href="http://www.urm.lt"><u>www.urm.lt</u></a>	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija
<a href="http://www.tm.lt"><u>www.tm.lt</u></a>	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
<a href="http://www.vrm.lt"><u>www.vrm.lt</u></a>	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija
<a href="http://www.socmin.lt"><u>www.socmin.lt</u></a>	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija
<a href="http://www.migracija.lt"><u>www.migracija.lt</u></a>	Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos
<a href="http://www.policija.lt"><u>www.policija.lt</u></a>	Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos
<a href="http://www.vlk.lt"><u>www.vlk.lt</u></a>	Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos
<a href="http://www.vvspt.lt"><u>www.vvspt.lt</u></a>	Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos
<a href="http://www.vvkt.lt"><u>www.vvkt.lt</u></a>	Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos
<a href="http://www.cust.lt"><u>www.cust.lt</u></a>	Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos
<a href="http://www.ivaikinimas.lt"><u>www.ivaikinimas.lt</u></a>	Valstybinė vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
<a href="http://www.ldb.lt"><u>www.ldb.lt</u></a>	Lietuvos darbo birža
<a href="http://www.sodra.lt"><u>www.sodra.lt</u></a>	Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
<a href="http://www.vilnius.lt"><u>www.vilnius.lt</u></a>	Vilniaus miesto savivaldybė

